

Nr 63

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar angående anslag för budgetåret 1968/69 i vad avser arbetsmarknad och lokaliseringstöd m. m. jämte motioner.

(3:e avd.)

Propositionen

Kungl. Maj:t har i propositionen nr 1, bilaga 13, s. 18—54 och punkterna B 1—B 9, B 11—B 12, C 1—C 2, V: 1, s. 54—95, 95—100, 109—116 samt 164 i utdrag av statsrådsprotokollet över inrikesärenden för den 3 januari 1968

dels berett riksdagen tillfälle att avge yttrande med anledning av vad departementschefen i statsrådsprotokollet anfört angående arbetsmarknadspolitikens mål och medel m. m.,

dels föreslagit riksdagen att

1) godkänna i statsrådsprotokollet förordade ändringar att tillämpas fr. o. m. den 1 juli 1968

a) av grunderna för flyttningsbidrag,

b) av grunderna för näringshjälp och bidrag till anskaffning av motorfordon för handikappade,

2) medge att Kungl. Maj:t får bemyndiga arbetsmarknadsstyrelsen att under budgetåret 1968/69 besluta om avskrivning av lånefordran, uppkommen inom arbetsmarknadsverket, till belopp inte överstigande 3 000 kr., beträffande vilken antingen omständigheterna ger vid handen att vederbörande inte kan betala sin skuld och enligt styrelsens bedömning ingen eller ringa möjlighet föreligger att i framtiden ta ut betalning eller också åtgärder för att bevaka och driva in fordringen bedöms förenade med arbete och kostnader i sådan utsträckning att åtgärderna inte är ekonomiskt lönande, allt under förutsättning att sådana åtgärder ändå inte anses påkallade av andra än ekonomiska förhållanden,

3) medge att beslut om bidrag till anordnande av verkstäder för handikappade under budgetåret 1968/69 får meddelas intill ett belopp av 25 000 000 kr.,

4) bemyndiga Kungl. Maj:t att besluta om ökning av den under 3) upptagna ramen under budgetåret 1968/69,

- 5) besluta att ramen för lokaliseringslån under den femåriga försöksperioden vidgas till 750 000 000 kr.,
- 6) för budgetåret 1968/69 anvisa
- A) på driftbudgeten under elfte huvudtiteln
- a) till Arbetsmarknadsstyrelsen: Avlöningar ett förslagsanslag av 18 875 000 kr.,
- b) till Arbetsmarknadsstyrelsen: Omkostnader ett förslagsanslag av 6 295 000 kr.,
- c) till Arbetsförmedlingen: Avlöningar ett förslagsanslag av 91 000 000 kr.,
- d) till Arbetsförmedlingen: Omkostnader ett förslagsanslag av 26 130 000 kr.,
- e) till Allmänna beredskapsarbeten m. m. ett reservationsanslag av 415 000 000 kr., varav förslagsvis 140 000 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen,
- f) till Särskilda beredskapsarbeten m. m. ett reservationsanslag av 320 000 000 kr., varav förslagsvis 50 000 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen,
- g) till Förläggningsbyggnader m. m. ett förslagsanslag av 22 700 000 kr.,
- h) till Kostnader för arbetsmarknadsstyrelsens förrådsverksamhet ett reservationsanslag av 1 000 kr.,
- i) till Omskolning m. m. ett förslagsanslag av 350 000 000 kr.,
- j) till Bidrag till anordnande av verkstäder för handikappade ett förslagsanslag av 25 000 000 kr.,
- k) till Bidrag till driften av verkstäder för handikappade ett förslagsanslag av 40 000 000 kr.,
- l) till Lokaliseringsbidrag ett reservationsanslag av 10 000 000 kr.,
- m) till Särskilda stödåtgärder i glesbygder ett reservationsanslag av 5 000 000 kr., samt
- B) på kapitalbudgeten under fonden för låneunderstöd till Lokaliseringslån ett investeringsanslag av 200 000 000 kr.,
- 7) bemyndiga Kungl. Maj:t att under budgetåret 1968/69 bevilja lokaliseringsslån med högre belopp än som anvisats under anslaget.

Motionerna

I detta sammanhang har utskottet behandlat

dels de likalydande motionerna I: 4 av herr *Werner* och II: 7 av herr *Hermansson m. fl.* vari, såvitt nu är i fråga, hemställtts att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t förorda att varje länsarbetsnämnd snarast låter göra en inventering av arbetslösheten bland kvinnor,

dels de likalydande motionerna I: 5 av herr *Werner* och II: 8 av fru *Ryding m. fl.* vari föreslagits att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa om föranstaltande av en skyndsam översyn av arkiv-

arbetarnas anställnings- och löneförhållanden samt vidtagande av åtgärder i enlighet med i dessa motioner angiven riktning, samt att jämväl initiativ tas till åtgärder i syfte att utöka antalet arkivarbetsplatser, främst inom de kommunala institutionerna,

dels de likalydande motionerna I: 41 av herr *Johan Olsson m. fl.* och II: 57 av herr *Eriksson* i Bäckmora *m. fl.* vari hemställts att riksdagen vid behandlingen av elfte huvudtiteln, punkten B 5, måtte uttala att byggandet av enskilda vägar i ökad omfattning må ske som statskommunala beredskapsarbeten,

dels de likalydande motionerna I: 58 av herrarna *Dahlberg* och *Tage Johansson* och II: 87 av fröken *Sandell* och herr *Bengtsson* i Landskrona vari hemställts att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t begära en allsidig utredning av de problem som sammanhänger med startandet och driften av verkstäder för handikappade,

dels de likalydande motionerna I: 59 av herr *Johan Olsson m. fl.* och II: 85 av herr *Andersson* i Örebro *m. fl.* vari hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller om utredning angående möjligheterna för arbetsmarknadsorganen att i sysselsättningsbefrämjande syfte i samråd med näringslivet och berörda organisationer bedriva förmedling av arbetsobjekt,

dels de likalydande motionerna I: 162 av herr *Karl-Erik Eriksson* och II: 214 av herrarna *Andersson* i Örebro och *Larsson* i Umeå vari föreslagits att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa om att gällande bestämmelser och anvisningar för skogliga beredskapsarbeten ändras så att möjlighet ges att bedriva skyddad sysselsättning i skogsbruket,

dels motionen II: 219 av fru *Marklund m. fl.* vari föreslagits att riksdagen beslutar uttala sig för genomförandet av ett enhetligt huvudmannaskap genom landstingskommunerna för de skyddade verkstäderna och övrig till dem knuten verksamhet och att riksdagen i anledning härav i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer om utarbetandet av erforderliga anvisningar; samt att jämväl frågan prövas om lämpligt centralt organ sorterande under arbetsmarknadsstyrelsen för planering av produktionsinriktning och marknadsföring för de skyddade verkstäderna,

dels de likalydande motionerna I: 229 av herr *Högström m. fl.* och II: 294 av herr *Sundelin m. fl.* vari anhållits att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa att till arbetsmarknadsmyndigheten knytes ett organ med uppgift dels att mottaga och registrera informationer om företagens aktuella och för framtiden förutsebara produktionsutveckling, dels att genom framställning och analys av utredningsmaterialet ge samhället möjligheter att på ett tidigare stadium än för närvarande aktivt och mera direkt medverka i näringslivets fortsatta planering och utbyggnad,

dels de likalydande motionerna I: 232 av herr *Johan Olsson m. fl.* och II: 283 av herr *Eriksson* i Bäckmora *m. fl.* vari hemställts att riksdagen, för att ett ökat vägbyggande skall komma till stånd, måtte vid behandlingen av

elfte huvudtiteln punkt B 5 uttala, att vägar i ökad utsträckning må byggas som beredskapsarbeten i enlighet med vad i motionerna anförts,

dels de likalydande motionerna I: 233 av herr *Johan Olsson m. fl.* och II: 293 av herrar *Sjönell* och *Dahlgren* vari hemställda att riksdagen måtte besluta att statsbidrag må kunna utgå till kommuner som i form av statskommunala beredskapsarbeten eller på andra godtagbara sätt uppför lokaler för hantverks-, industri- och serviceföretag i syfte att främja sysselsättning och lokal service,

dels de likalydande motionerna I: 234 av fröken *Stenberg m. fl.* och II: 291 av herrar *Nilsson* i Agnäs och *Petersson* vari hemställda att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla att Kungl. Maj:t måtte uppdra åt 1965 års handikapputredning att i samråd med skolöverstyrelsen, arbetsmarknadsstyrelsen och centrala studiehjälpnämnden utforma regler för stöd till handikappade i samband med vidareutbildning,

dels de likalydande motionerna I: 237 av herr *Österdahl* och II: 285 av herrar *Gustafsson* i Stenkyrka och *Franzén* i Träkumla vari hemställda att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte uttala, att nyetablering av företag och utveckling av redan befintligt näringsliv på Gotland — liksom turist- och fritidsnäringarna — stöds med lån och bidrag som om länet ingick i stödområdet,

dels de likalydande motionerna I: 321 av herrar *Torsten Andersson* och *Nils Nilsson* och II: 418 av herrar *Johansson* i Växjö och *Gustavsson* i Alvesta vari hemställda att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte, såvitt gäller friställda tjänstemän, anhålla om skyndsamt utredning och förslag rörande åtgärder och system i fråga om ekonomiskt stöd under arbetslöshets- och omställningstid och i fråga om utbildning, omskolning och nyanställning i enlighet med vad i motionerna anförts,

dels de likalydande motionerna I: 325 av herr *Dahlén m. fl.* och II: 427 av herr *Wedén m. fl.* vari hemställda

A) att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t begära

1) förslag om försöksverksamhet med statsbidrag till företagsutbildning i enlighet med i motionerna angivna riktlinjer,

2) översyn av inkomstprövningsreglerna beträffande grundbidraget för omskolning i syfte att underlätta för de kvinnor, som så önskar, att erhålla yrkesinriktad utbildning,

3) översyn av reglerna för flyttningsbidrag vid anställning på annan ort, med innebörden att sådant flyttningsbidrag även kan utgå till nytexamineerade, som ej kan få lämplig anställning på studie- eller hemorten,

4) ändring av bestämmelserna för halvskyddad sysselsättning med innebörden, för det första, att sådan sysselsättning i framtiden skall omfatta även äldre arbetskraft och personer som visserligen inte är handikappade, men vilkas arbetsplacering i öppna marknaden ändå på grund av nedsatt arbetsförmåga bedöms vara särskilt svår samt, för det andra, att halvskydd-

dad sysselsättning skall kunna anordnas också inom kommunal tjänst och i företag med mindre än fem anställda,

5) att, i den mån det är möjligt att öka placeringen i halvskyddad verksamhet på det sätt som ovan anförts, intill tio milj. kr. av anslaget för särskilda beredskapsarbeten bör kunna användas för att utvidga den halvskyddade verksamheten,

6) förslag om utvidgad arbetsmarknadsforskning i syfte bl. a. att ge underlag för tillförlitligare arbetskraftsprognoser för olika yrken,

B) att riksdagen måtte anslå medel till inrättande av 30 tjänster som inspektörer inom yrkesvägledning och arbetsvård och därför till Arbetsförmedlingen: Avlöningar anvisa ett i förhållande till Kungl. Maj:ts förslag med 1 050 000 kr. höjt förslagsanslag av 92 050 000 kr.,

dels de likalydande motionerna I: 330 av herr *Holmberg m. fl.* och II: 407 av herr *Bohman m. fl.* vari hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte hemställa

att KSA-utredningen får i uppdrag att undersöka möjligheterna och formerna för ett system varigenom även icke avtalsbunden arbetskraft kan erhålla avgångsbidrag,

att arbetsmarknadsutredningens och arbetsmarknadsstyrelsens förslag rörande ökad företagsutbildning förverkligas, och

att de arbetsmarknadspolitiska åtgärderna genom särskild expertis blir föremål för en ingående analys i syfte att klarlägga deras effekt och effektivitet i relation till kostnaderna och de samhällsekonomiska verkningarna,

dels de likalydande motionerna I: 334 av fru *Landberg* och fröken *Mattson* och II: 410 av fru *Ekendahl m. fl.* vari hemställts att grundbidrag för omskolning m. m. skall utgå oberoende av makes inkomst,

dels de likalydande motionerna I: 336 av herr *Nils Theodor Larsson m. fl.* och II: 409 av herr *Börjesson* i *Glömminge m. fl.* vari hemställts att riksdagen måtte medge att det statliga ekonomiska företagsstödet i lokaliseringspolitiskt syfte må i högre grad än nu är fallet inriktas på de sysselsättnings-svaga områdena i östra Götaland,

dels de likalydande motionerna I: 337 av herr *Åke Larsson m. fl.* och II: 422 av fru *Lindberg m. fl.* vari föreslagits att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer om att arbetsmarknadsstyrelsen bemyndigas att, under lämpliga former och efter särskild prövning i varje enskilt fall, bevilja utbildningsbidrag även till ungdomar som ej uppnått 20 års ålder,

dels de likalydande motionerna I: 338 av herr *Lidgard* och II: 420 av fru *Kristensson* vari — med hänvisning till vad som anförts i motionerna I: 408 och II: 512 — hemställts att riksdagen måtte besluta att i skrivelse till Kungl. Maj:t uttala att ensamstående studerande förälder med minderåriga barn måtte erhålla utbildningsbidrag i stället för studiemedel,

dels de likalydande motionerna I: 339 av herr *Lundström m. fl.* och II: 430 av herr *Wiklund* i *Stockholm m. fl.* vari föreslagits att Kungl. Maj:ts bli-

vande fullmakt att utfärda föreskrifter om bidrag till kostnaderna för grupplivförsäkring till personer, som genomgår arbetsprövning eller arbetsträning, utsträcker till att omfatta även sådana handikappade personer som sysselsättes med hemarbete för hemarbetscentraler eller materialdepås räkning eller i övrigt för annans räkning utför hemarbete, som ur grupplivförsäkringssynpunkt kan anses göra dem jämförbara med dem som arbetar i s. k. skyddad verkstad,

dels de likalydande motionerna I: 341 av herr *Schött* och II: 421 av herr *Krönmark* vari föreslagits att riksdagen måtte besluta att Gotland och Öland samt Kalmar läns fastland med undantag av Kalmar och Nybro kommunblock skall ingå i det lokaliseringspolitiska stödområdet,

dels de likalydande motionerna I: 343 av herr *Österdahl m. fl.* och II: 413 av herr *Gustafsson* i Skellefteå *m. fl.* vari hemstälts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t ville anhålla att arbetsmarknadsstyrelsen erhåller bemyndigande att besluta om beredskapsarbeten i tätorter på glesbygden avseende ny-, till- eller ombyggnad av industribyggnader, turistanläggningar samt hotell och pensionat enligt i motionerna angivna riktlinjer,

dels de likalydande motionerna I: 397 av herr *Ottosson m. fl.* och II: 583 av herr *Turesson* vari hemstälts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller om sådan tillämpning av bestämmelserna för lokaliseringsstöd att gemensamhetsanläggningar för turiständamål kan komma i åtnjutande av stöd,

dels motionen II: 419 av herrarna *Kellgren* och *Lindkvist* vari föreslagits att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer om sådana åtgärder att renoveringsarbetet av Gamla stan kan pågå i ökad omfattning såsom beredskapsarbete för svårplacerad och eljest handikappad arbetskraft,

dels de likalydande motionerna I: 459 av herr *Eric Carlsson* och II: 576 av herr *Jonasson* vari hemstälts att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t uttala nödvändigheten av att medel för ytterligare beredskapsarbeten ställas till förfogande för vägbyggnader i Värmlands län,

dels de likalydande motionerna I: 464 av herr *Wikberg* och II: 579 av herrarna *Larsson* i Norderön och *Jönsson* i Ingemarsgården vari hemstälts att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla

a) att lokaliseringsstödet inom norra stödområdets inland må förhöjas i enlighet med vad i motionerna anförts, samt

b) att en befattningshavare för handläggning av lokaliseringsbefrämjande uppgifter enligt vad i motionerna anförts måtte placeras vid länsarbetsnämnden i Jämtlands län,

dels de likalydande motionerna I: 550 av herr *Bengtson* och II: 704 av herr *Eriksson* i Bäckmora *m. fl.* vari hemstälts att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t begära att den nuvarande låginkomstutredningen kompletteras med parlamentariker i enlighet med vad i motionerna anförts,

dels de likalydande motionerna I: 551 av herr *Bengtson m. fl.* och II: 718 av herr *Hedlund m. fl.* vari hemställdes att riksdagen måtte

1) besluta att förstärkt lokaliseringspolitik må kunna tillämpas i glesbygdsområden med stora sysselsättningssvårigheter, innebärande förhöjt lokaliseringsbidrag och ett sammanlagt lokaliseringsstöd upp till 100 procent av investeringskostnaden samt utvidgning av lokaliseringsstödet till att gälla även rörelsekapital och till att omfatta även servicenäringar, i enlighet med vad i motionerna anförts,

2) anvisa för budgetåret 1968/69 ett förslagsanslag av 150 000 kr. att användas för anställning av två arbetsmarknadskonsulenter hos arbetsmarknadsstyrelsen med speciella uppgifter för glesbygderna i enlighet med motionerna,

3) medge att som objekt för beredskapsarbeten får användas naturvårdsarbeten och upprustningsarbeten i glesbygderna i enlighet med motionernas syfte,

4) i skrivelse till Kungl. Maj:t begära skyndsamt tillsättande av en parlamentarisk utredning om glesbygdsfrågorna med uppgift

a) att, så skyndsamt att förslag kan föreläggas nästa års riksdag, pröva de i motionerna för glesbygderna angivna frågorna om

1. särskild riskfond för företag,
2. särskilt gynnsamma avskrivningsregler för företag,
3. arbetsmarknadspolitisk yrkesutbildning av företagare,
4. särskilt ekonomiskt stöd för naturvårdsuppgifter, samt

b) att snarast möjligt lägga fram förslag till en långsiktslösning med sådana åtgärder att glesbygdsbefolkningen beredes möjligheter till en tillfredsställande service på grundval av ett så långt möjligt förstärkt näringsliv i glesbygderna och därutöver i nödvändig utsträckning ett kompletterande stöd från samhället,

dels de likalydande motionerna I: 553 av herr *Bengtson m. fl.* och II: 717 av herr *Hedlund m. fl.* vari hemställdes att riksdagen måtte

1) besluta vid behandlingen av inrikesdepartementets huvudtitel, punkten C 1. Lokaliseringsbidrag, att anslaget till Lokaliseringsbidrag för budgetåret 1968/69 skall uppföras som förslagsanslag,

2) anvisa under inrikesdepartementets huvudtitel, Kapitalbudgeten, V: 1. Lokaliseringslån, till Lokaliseringslån för budgetåret 1968/69 ett investeringsanslag av 300 milj. kr.,

3) besluta att ramen för lokaliseringsstödet under den femåriga försöksperioden skall vidgas till 1 500 milj. kr., varav 1 200 milj. kr. skall utgöra lokaliseringslån och 300 milj. kr. lokaliseringsbidrag,

4) i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla om att vid den aviserade utredningen om lokaliseringsstödet utformning förslag skyndsamt måtte utarbetas och föreläggas 1969 års riksdag angående sådana grunder för lokaliseringspolitiken, att stöd enligt de för norra stödområdet gällande prin-

ciperna kan utgå även i andra områden i landet, vilka har i stort sett samma sysselsättningsproblem och näringslivsförhållanden som norra stödområdet,

dels de likalydande motionerna I: 560 av herrar *Fälldin* och *Sundin* och II: 727 av herr *Nilsson* i *Tvärålund m. fl.* vari hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte medge att lokaliseringsstöd i form av lån till rörelsekapital må utgå i enlighet med i motionerna anförda riktlinjer,

dels de likalydande motionerna I: 561 av herr *Fälldin m. fl.* och II: 702 av herr *Dahlgren m. fl.* vari hemställts att riksdagen — i syfte att bereda sysselsättning för friställd och undersysselsatt äldre arbetskraft i glesbygderna — i sin skrivelse till Kungl. Maj:t i anledning av vad departementschefen anfört om arbetsmarknadspolitiken måtte anhålla

att såsom beredskapsarbete må bedrivas dels landskapsvårdsarbeten, dels skogsarbeten, såsom röjning, gallring och gödsling, dels byggnadsarbeten m. m. vid jordbruk, samt

att småbruk i vissa fall må utgöra arbetsplats för halvskyddad sysselsättning,

dels de likalydande motionerna I: 565 av herr *Holmberg m. fl.* och II: 699 av herr *Bohman m. fl.* vari — under återopande av innehållet i de likalydande motionerna I: 521 och II: 650 — hemställts att riksdagen måtte

1) till Arbetsmarknadsstyrelsen för utläggande av sysselsättningsfrämjande materielbeställningar för försvarets räkning för budgetåret 1968/69 anvisa ett anslag å 100 milj. kr.,

2) besluta, att av anslagen till Arbetsmarknad m. m. ett ytterligare belopp av högst 150 milj. kr. skall användas för materielbeställningar för försvarets räkning i enlighet med vad som sagts under 1. ovan,

3) i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa,

dels att Kungl. Maj:t efter hörande av arbetsmarknadsstyrelsen måtte besluta från vilka anslag under Arbetsmarknad m. m. ett belopp om 150 milj. kr. skall utgå till beställningar för försvaret,

dels att Kungl. Maj:t vid utlämnandet av beställningsbemyndiganden å försvarsmateriel, bekostade med arbetsmarknadsmedel på sätt ovan föreslagits, måtte tillse att den beställda materielen väl går att infoga i försvarets planlagda anskaffning,

dels de likalydande motionerna I: 566 av herrar *Paul Jansson* och *Erik Olsson* och II: 698 av herr *Blomkvist m. fl.* vari hemställts

1) att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer att arbetsmarknadsstyrelsen bemyndigas att inom ramen för anslaget Särskilda beredskapsarbeten m. m. under elfte huvudtiteln för budgetåret 1968/69 bestrida kostnader för vidgad social-kurativ verksamhet vid industriella beredskapsarbeten,

2) att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer

att arbetsmarknadsstyrelsen bemyndigas att inom ramen för anslaget Anordnande och drift av skyddade verkstäder samt inom ramen för ansla-

get Särskilda beredskapsarbeten under elfte huvudtiteln för budgetåret 1968/69 bestrida kostnader för viss tillfälligt anställd planerings- och produktionsteknisk expertis,

3) att arbetsmarknadsstyrelsen vad gäller halvskyddad sysselsättning inom anslaget Bidrag till driften av verkstäder för handikappade under elfte huvudtiteln för budgetåret 1968/69 bemyndigas vidga begreppet företagare till att gälla även statlig och kommunal förvaltning,

dels de likalydande motionerna I: 568 av herr *Lidgard* och II: 736 av herr *Wennerfors m. fl.* vari hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om att Stockholms skärgård måtte ingå i det lokaliseringspolitiska stödområdet samt att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller om sådan tillämpning av bestämmelserna för lokaliseringsstöd att gemensamhetsanläggningar för turiständamål kan komma i åtnjutande av stöd,

dels de likalydande motionerna I: 571 av herrar *Yngve Nilsson* och *Arvidson* och II: 726 av herr *Nilsson* i Bästekille och fru *Sundberg* vari hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t måtte anhålla om att Österlen måtte ingå i det lokaliseringspolitiska stödområdet,

dels de likalydande motionerna I: 576 av herr *Erik Olsson* och II: 733 av herr *Trana* vari hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller om en skyndsam översyn av den skyddade verksamhetens förutsättningar i enlighet med vad som anförts i motionerna, samt att därvid även statsbidragsbestämmelsernas utformning prövas med hänsyn till storleken av de kommunala huvudmännens styrkta nettoförlustkostnader,

dels de likalydande motionerna I: 580 av herr *Stefanson* och II: 711 av herr *Gustafsson* i Skellefteå *m. fl.* vari hemställts att riksdagen måtte besluta att ramen för lokaliseringsslån under den femåriga försöksperioden vidgas till 900 milj. kr.,

dels de likalydande motionerna I: 581 av herr *Strandberg* och II: 728 av herrar *Nordgren* och *Nilsson* i Agnäs vari hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anvisar erforderliga lokaliseringsmedel till projekt som tryggar sysselsättningen i Norrlands glesbygdsområden och att, med hänsyn till att investeringsfonden, Norrlandsfonden och statliga lokaliseringsstöd i första hand främjat kustregionen, ärenden rörande glesbygden skall behandlas likvärdigt för att inhämta den rådande eftersläpningen,

dels de likalydande motionerna I: 582 av herrar *Strandberg* och *Yngve Nilsson* och II: 730 av herr *Petersson m. fl.* vari hemställts att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställa att Kungl. Maj:t måtte låta skyndsamt utreda och för riksdagen framlägga förslag om vilka åtgärder som bör vidtas för att befolkningen i landets glesbygder skall på ett rättvist sätt få del av det stigande välståndet och erbjudas en tillfredsställande social och kulturell service, varvid särskilt bör beaktas

a) kommunikationsproblemen i bygder där järnvägen lagts ned,

b) utformningen av fritidsbebyggelsen och dess sanitära problem,
 c) ordnande av skolskjutsar och inackorderingshem för studerande barn från glesbygder,

d) möjligheter att tillfredsställande ordna åldringsvården i kommuner med hög genomsnittsålder,

e) möjligheter att genom ekonomiskt lönsamma åtgärder bibehålla det svenska odlingslandskapet även i de trakter där traditionell jordbruksdrift inte längre bedrivs,

dels motionen II: 700 av herrar *Börjesson* i Falköping och *Gomér* vari hemställts att riksdagen måtte hos Kungl. Maj:t anhålla att frågan om inrättande av halvskyddad sysselsättning vid företag med färre än 5 anställda blir föremål för överväganden i enlighet med vad i motionen anförts,

dels de likalydande motionerna I: 583 av herr *Svanström* och II: 701 av herr *Dahlgren* vari hemställts att riksdagen måtte medge, att en aktiv lokaliseringspolitik enligt de grunder, som tillämpats främst inom det s. k. norra stödområdet, utnyttjas för främjande av näringslivets utveckling i Kalmar län och att länet i nämnda avseende betecknas som ett försöksområde för en mera omfattande aktiv lokaliseringspolitik i södra Sverige,

dels de likalydande motionerna I: 584 av herr *Svanström* och II: 708 av herrar *Gomér* och *Börjesson* i Falköping vari hemställts att riksdagen vid behandlingen av inrikesdepartementets huvudtitel, punkten B 6. Särskilda beredskapsarbeten m. m., måtte medge att näringshjälp i form av bidrag eller räntefritt lån må kunna utgå till handikappad med maximalt 15 000 kr.,

dels de likalydande motionerna I: 585 av herr *Sveningsson* och II: 696 av herrar *Bengtson* i Solna och *Krönmark* vari hemställts att riksdagen måtte besluta att av det föreslagna anslaget till beredskapsarbeten, 415 milj. kr., avräkna 175 milj. kr. mot automobilskattemedel,

dels de likalydande motionerna I: 588 av herr *Österdahl* och II: 737 av herr *Westberg* vari hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t anhåller att vid inlösen av egna hem i samband med flyttning av arbetsmarknadsskäl inlösenpriset skall fastställas efter värdering av fastigheten,

dels de likalydande motionerna I: 589 av herr *Österdahl m. fl.* och II: 712 av herrar *Gustafsson* i Stenkyrka och *Franzén* i Träkumla vari hemställts att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t begär att de av regeringen föreslagna försöksvis insatta åtgärderna för att lösa glesbygdernas problem samordnas, samt att riksdagen i skrivelse till Kungl. Maj:t hemställer att Gotland må utgöra ett av de kommunblock som skall bli föremål för ifrågasvarande försöksverksamhet,

dels de likalydande motionerna I: 739 av herr *Johan Olsson m. fl.* och II: 926 av herr *Elmstedt m. fl.* vari hemställts att riksdagen måtte i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla

att en forskargrupp med parlamentariskt inslag måtte tillsättas för stu-

dium, kartläggning och belysning av de långsiktiga verkningarna i stort av i motionerna påtalade, pågående strukturförändringar,

att forskning med syfte att utröna förutsättningarna att utveckla relativt glesbefolkade regioner må bedrivas i en representativ region omfattande både egentlig glesbygd och tätorter i enlighet med vad i motionerna anförts,

att en sådan översyn och samordning måtte genomföras att de totala samhällsekonomiska verkningarna bättre beaktas vid pågående och kommande riks- och regionplanering och vid genomförandet av olika samhällsingenripande åtgärder.

Utskottets yttrande

Arbetsmarknad m. m.

Arbetsmarknadspolitikens mål och medel

I de av 1966 års riksdag (prop. 1966:52, SU 107) antagna riktlinjerna för arbetsmarknadspolitikens angavs målet vara att åstadkomma och bevara full, produktiv och fritt vald sysselsättning. Målsättningen innebar även en betydelsefull och önskvärd vidgning av arbetsmarknadspolitikens roll i den ekonomiska politiken liksom i strävandena att stärka den enskildes ställning på arbetsmarknaden och vidga hans valmöjligheter. Det slogs vidare fast att arbetsmarknadspolitikens skall vara ett aktivt medel i strukturpolitiken.

Strukturförändringarna innebär en anpassning av sysselsättningen till ändrade förutsättningar för att nå en ökad ekonomisk tillväxt. Särskilt i en oviss konjunktursituation måste strukturförvandlingarna med därav följande omställningar upplevas som en riskfaktor för dem som för ett samlat bästa drabbas eller löper risk att drabbas av omställningssvårigheter. Arbetsmarknadspolitikens uppgift i detta hänseende blir att genom samhällets engagemang mildra de negativa verkningarna för den enskilde. Företagens ansvar för denna uppgift bör likaledes betonas. Målet måste här vara att ge den enskilde hans rätt till social och ekonomisk trygghet samtidigt som förändringarna i näringslivet utan störningar kan leda till den önskade produktionsökningen.

Kravet på full sysselsättning kombineras med kravet på balans på arbetsmarknaden. Sambandet mellan den allmänna ekonomiska politiken och arbetsmarknadspolitikens blir bland annat därför ytterligare betonat. En stram ekonomisk politik ställer ytterligare anspråk på de selektiva arbetsmarknadspolitiska insatserna.

Utvecklingen har visat att risken för arbetslöshet särskilt knyts till vissa grupper. Den arsenal av arbetsmarknadspolitiska medel som står till förfogande får därför särskild betydelse för att lösa problemen för dessa grupper. Ett utvidgat kontant stöd vid arbetslöshet kompletterar dessa åtgärder

i syfte att ge ekonomisk trygghet för äldre arbetstagare när övriga medel inte kan lösa arbetsituationen.

LO:s program och den nordiska rapporten

Departementschefen har tagit ställning till vissa förslag och synpunkter som framförts dels i ett av Landsorganisationen i Sverige utarbetat arbetsmarknadspolitiskt program och däröver avgivna yttranden och dels i en rapport till Nordiska arbetsmarknadsutskottet angående arbetsmarknadspolitikens inordning i den ekonomiska politiken.

I programmet har anförts att nya metoder krävs för att full sysselsättning långsiktigt skall kunna uppehållas. Den enskilde ställs i centrum och det krävs en inriktning på *arbetsuppgifternas anpassning till den tillgängliga arbetskraften* och inte enbart på arbetskraftens anpassning till den aktuella efterfrågan. Utskottet delar departementschefens uppfattning om vikten av vad sålunda framhållits.

Utskottet delar även departementschefens uppfattning om den *fortsatta utbyggnaden* av arbetsmarknadspolitiken. I fråga om behovet av ökade insatser för *forskning, prognoser och utvecklingsarbete* har departementschefen erinrat om att mycket gjorts för att stödja forskning kring arbetsmarknadspolitiken och om det förslag som framställdes om anvisning av medel under inrikesdepartementets omkostnadsanslag, vilket förslag riksdagen numera godtagit (SU 11). Med hänsyn därtill och till pågående översyn av arbetsmarknadsverkets arbetsformer avstyrks yrkandet i motionerna I: 229 och II: 294 om att ett särskilt *utrednings- och prognosorgan* skulle knytas till arbetsmarknadsstyrelsen.

Av i huvudsak samma skäl avstyrks bifall till yrkandet i motionerna I: 330 och II: 407 om särskild *analys av arbetsmarknadsåtgärderna* i syfte att klarlägga deras effekt och effektivitet. Utskottet erinrar här även om det arbete som pågår inom expertgruppen för arbetsmarknadsfrågor och det nya statistikunderlag för databehandling som införts från och med detta år inom omskolningssektorn. Motionärernas syfte i denna del är enligt utskottets mening på väg att tillgodoses, varför någon riksdagens åtgärd inte är erforderlig.

I motionerna I: 325 och II: 427 begärs förslag om en *utvidgad arbetsmarknadsforskning* främst för arbetskraftsprognoser. Då inte blott den principiella uppfattningen i motionerna sammanfaller med propositionsförslaget utan även syftet konkret tillgodosetts genom medelsanvisning avstyrker utskottet bifall till motionerna i denna del.

Såvitt avser *varsel* vid nedläggningar och större driftsinskränkningar har utskottet ingen erinran mot vad departementschefen anförde.

Utskottet har inte heller någon erinran mot vad departementschefen anförde beträffande *arbetsförmedlingens roll*.

Det i motionerna I: 59 och II: 85 framförda förslaget angående *förmedling av arbetsobjekt* finner utskottet organisatoriskt realistiskt och avstyrker därför motionerna.

Som utskottet redan anfört är *särskilda insatser för vissa grupper* behövliga. Enligt departementschefen måste strävan i första hand vara att bereda sysselsättning i öppna marknaden. Såväl näringslivets som samhällets rekryteringspraxis bör i detta hänseende påverkas. Departementschefen erinrar i annat sammanhang också om att mer än en tredjedel av de arbetsmarknadspolitiska anslagen faller på åtgärder för handikappade och svårplacerade.

Vad angår *den kvinnliga arbetskraften* delar utskottet departementschefens uppfattning och erinrar därjämte i fråga om barnstugorna om sitt yttrande i utskottets utlåtande nr 5. Det i motionerna I: 4 och II: 7 framförda förordandet av att varje länsarbetsnämnd inventerar arbetslösheten bland kvinnor avstyrks med hänvisning bl. a. till utskottets utlåtande 1967: 112 (s. 10).

För *tjänstemännen* har åtgärderna kraftigt vidgats särskilt i fråga om arbetsmarknadsutbildningen vilket även gett påtagliga resultat. Utskottet förutsätter att arbetsmarknadsmyndigheterna fortfarande följer utvecklingen med uppmärksamhet. De ökade resurserna kommer även tjänstemännen till godo. Syftet med motionerna I: 321 och II: 418 är därför i väsentliga delar tillgodosett.

Departementschefen har i fråga om *rörlighetsfrämjande åtgärder för andra än arbetslösa eller arbetslöshetshotade* funnit att resultaten av pågående försöksverksamhet bör avvaktas innan nya åtgärder vidtas. Utskottet biträder denna uppfattning under erinran om att medel beräknats och beräknas för denna försöksverksamhet i en jämfört med de hittills anmälda behoven avsevärd utsträckning.

I fråga om *de sysselsättningsskapande åtgärderna* har departementschefen bl. a. erinrat om den försöksverksamhet med inriktning mot utvecklings- och investeringsplaner som pågår. Utskottet vill även i fråga om beredskapsarbetenas inriktning stryka under angelägenheten av denna försöksverksamhet och vikten av att ökande investeringar i samband med beredskapsarbeten så långt som möjligt får tillgodose de uppgifter som allmänt framstår som mest angelägna.

Utvecklingen på arbetsmarknaden

De direkta arbetsmarknadspolitiska insatserna omfattade i början på mars 1968 bl. a. ca 26 400 personer i olika former av beredskapsarbeten och ca 36 000 personer i arbetsmarknadsutbildning. Ca 15 000 berörs direkt av olika former av skyddad sysselsättning.

Antalet arbetslösa har under 1968 minskats och uppgick i mars 1968

till ca 51 900 medan antalet lediga platser stigit till ca 27 500. Dessa uppgifter bör ses mot bakgrund av att omkring hälften av de i statistiken innefattade hittills fått arbete inom en månad. Produktionsutvecklingen har vidare trots denna underefterfrågan varit relativt tillfredsställande.

Trots de positiva drag som kan utläsas ur uppgifterna kvarstår dock osäkerheten om konjunkturutvecklingen. De arbetsmarknadspolitiska insatserna måste därför fortfarande hållas på en hög nivå även under en säsongmässigt sett längre tid.

Beredskapsarbeten

I fråga om beredskapsarbetenas *omfattning* innebär Kungl. Maj:ts förslag att medel tas upp för allmänna beredskapsarbeten med 415 milj. kr. och för särskilda beredskapsarbeten med 320 milj. kr. Motsvarande belopp för innevarande budgetår blir, om förslagen till ytterligare medelsanvisning på tilläggsstat inräknas, 505 resp. 345 milj. kr., varigenom bl. a. kan finansieras 3,5 milj. dagsverken i beredskapsarbeten. Departementschefen framhåller att osäkerheten i fråga om konjunkturutvecklingen bör föranleda en hög beredskap i fråga om sysselsättningsskapande åtgärder. Utskottet har med nu föreliggande uppgifter ingen invändning mot dessa medelsberäkningar.

Såvitt rör *försvarsbeställningar* har i motionerna I: 521 och II: 650, över vilka utskottet i annat sammanhang kommer att avge utlåtande, föreslagits att basbeloppet för det militära försvaret uppräknas med 210 milj. kr. och att de principer för prisreglering och utnyttjande av reservationsmedel m. m. som gällde i 1963 års försvarsbeslut även i fortsättningen skulle följas. Dessa förslag jämte förslagen i de här upptagna motionerna I: 565 och II: 699 skulle enligt motionärerna möjliggöra en beställningsvolym för försvarsmateriel som garanterar sysselsättning för inemot 10 000 svenska årsarbetare.

Enligt utskottets mening och med hänvisning till motionärernas motiv skulle ett bifall till motionerna I: 565 och II: 699 inte i någon väsentlig del beröra annat av Kungl. Maj:ts förslaget anslag än anslaget till Allmänna beredskapsarbeten m. m. Utskottet förordar med hänsyn därtill att riksdagen avslår nämnda motioner såvitt de berör annat anslag än det nyssnämnda.

Medelsberäkningen under anslaget till Allmänna beredskapsarbeten m. m. har som utskottet berört gjorts mot bakgrund av att osäkerheten i fråga om konjunkturerna bör föranleda en hög beredskap i fråga om sysselsättningskapande åtgärder. Hemställan i motionerna I: 565 och II: 699 om att anslaget skulle användas för försvarsbeställningar torde inte nu behöva föranleda till annan bedömning av anslagets storlek än den som följer av övriga förutsättningar för bedömningen. Med hänsyn därtill bör motionerna

i de delar de inte avstyrkts av utskottet behandlas i samband med försvarsfrågorna.

I statsrådsprotokollet (s. 71 och 80) redovisas de under budgetåret 1966/67 utförda beredskapsarbetenas *inriktning* på olika slag av objekt. Av de allmänna beredskapsarbetena utgör vägarbetena den största gruppen medan av de särskilda beredskapsarbetena omkring $\frac{2}{3}$ utgörs av skogs-
vårdsarbeten och särskilda arbeten för vissa svårplacerade, s. k. T-arbeten. Enligt Kungl. Maj:ts förslag uppskattas det belopp som kan förbrukas för väg- och gatuarbeten till för allmänna beredskapsarbeten 140 milj. kr. av totalt 350 milj. kr. och för särskilda beredskapsarbeten 50 milj. kr. av totalt 240 milj. kr.

Utskottet har anslutit sig till departementschefens uttalande, att även beredskapsarbetena på ett ändamålsenligt sätt bör fogas in i utvecklingsplanerna. Därvid erinrades också om den försöksverksamhet som pågår och som kan ge information till underlag även för att välja ut lämpliga objekt för denna verksamhet. 1966 års riksdag hade inte någon erinran mot vad departementschefen då anförde i frågan (prop. 1967: 52, s. 246—248, SU 1967: 107, s. 34—35).

I statsrådsprotokollet har departementschefen funnit det önskvärt att fler *naturvårdsarbeten* kan komma till användning som särskilda beredskapsarbeten och föreslagit medelsanvisning för kostnader för inventering av sådana arbeten och för vissa erforderliga utredningar i samband därmed. Syftet med motionerna I: 551 och II: 718 samt I: 561 och II: 702, såvitt nu är i fråga, får därför anses helt tillgodosett.

Utskottet får vidare i fråga om *industribyggnader m. m.* med hänvisning till de av 1964 års riksdag antagna grunderna för en gränsdragnings mot det lokaliseringspolitiska stödet och till 1967 års riksdags beslut (SU 1967: 112) avstyrka motionerna I: 343 och II: 413 samt I: 233 och II: 293.

Motionerna I: 551 och II: 718 såvitt rör *upprustningsarbeten i glesbygderna*, särskilt i turistnäringens intresse, får anses tillgodosedda redan enligt nuvarande ordning.

Även motionerna I: 561 och II: 702 får anses tillgodosedda såvitt rör *skogsarbeten* som objekt för beredskapsarbeten. I den del dessa motioner rör vissa *byggnadsarbeten vid jordbruk* anser utskottet att stödbehovet såvitt rör ekonomibygnader fortfarande i princip bör prövas inom jordbrukspolitikkens ram. Utskottet erinrar vidare om möjligheterna att med förbättringslån även i vissa här avsedda fall rusta upp bostadshus och hänvisar i övrigt även till sitt yttrande, såvitt rör vidgad halvskyddad sysselsättning. Motionerna avstyrks därför såvitt nu är i fråga.

Även syftet i motionerna I: 162 och II: 214 om ändrade bestämmelser för *beredskapsarbete i skogsbruket* är i sak tillgodosett och erfordrar ingen riksdagens åtgärd.

I flera motioner — I: 41 och II: 57, I: 232 och II: 283, I: 459 och II: 576

samt I: 585 och II: 696 — har förordats att en ökad andel av beredskapsarbetena skall utgöras av *vägarbeten*. Enligt utskottets mening bör frågan helt prövas ur de allmänna utgångspunkter till vilka utskottet hänvisat och anslutit sig. Ett riksdagens beslut bör inte innefatta ett generellt och ännu mindre ett regionalt begränsat förordande av denna arbetstyp. Inom gällande bedömningsgrunder finns möjligheter att som hittills i avsevärd grad och vid vikande konjunkturen i ännu högre grad tillgodose motionärernas önskemål. En avvägning i det konkreta fallet av objektets angelägenhetsgrad och lämplighet får dock ytterst bli avgörande. Utskottet avstyrker bifall till motionsyrkandena.

Syftet med motionen II: 419 om *renoveringsarbetet i Stockholms äldsta delar* kan och torde böra tillgodoses genom lokala initiativ. Någon särskild riksdagens åtgärd är därför inte erforderlig.

De i motionerna I: 566 och II: 698 framställda förslagen om bemyndigande att använda vissa medel för vidgad *social-kurativ verksamhet* samt för viss tillfälligt anställd *planerings- och produktionsteknisk expertis* erfordrar enligt utskottets mening inte något riksdagens beslut. Medel står även för dessa ändamål till arbetsmarknadsverkets förfogande.

Flyttningsbidrag

Utskottet har inte någon erinran mot de av Kungl. Maj:t förordade ändringarna i bidragssystemet m. m.

Såvitt rör flyttningsbidrag till *nyutbildade* har utskottet mot bakgrund av bidragets syfte inte funnit anledning att nu begära översyn av reglerna enligt förslag i motionerna I: 325 och II: 427.

Inlösen av egnahem m. m.

Utskottet biträder förslaget om att även *bostadsrätt* försöksvis löses in.

Såvitt rör *inlösenbeloppet för egnahem* har i motionerna I: 588 och II: 737 förordats att lösenbeloppet skall fastställas efter värdering av fastigheten. De nu försöksvis gällande reglerna syftar bl. a. till att främja den geografiska rörligheten genom att ge ersättning till ett belopp som överstiger det i en avflyttningsbygd ofta mycket låga saluvärdet. En värdering efter bruksvärdet är enligt utskottets mening både svår att genomföra och även i övrigt olämplig som skapande en här inte avsedd kapitalgaranti. Utskottet avstyrker motionerna och tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag.

Arkivarbeten

Resultatet av den allmänna översyn av arkivarbetsverksamheten som gjorts inom inrikesdepartementet kommer att läggas fram inom kort. Förslaget i motionerna I: 5 och II: 8 att riksdagen skulle begära en sådan över-

syn samt vissa andra åtgärder i ämnet bör därför inte nu föranleda någon riksdagens åtgärd.

Näringshjälp m. m.

I motionerna I: 584 och II: 708 har föreslagits att näringshjälpens *maximibelopp* i form av bidrag eller räntefritt lån höjs från 12 000 kr. till 15 000 kr. enligt arbetsmarknadsstyrelsens förslag. Departementschefen har under erinran om att beloppet höjts 1963 och 1966 samt om det genomsnittliga bidragsbeloppets storlek förklarat sig inte kunna biträda styrelsens förslag.

Utskottet, som delar departementschefens bedömning, avstyrker bifall till motionerna och tillstyrker Kungl. Maj:ts förslag om näringshjälp m. m.

Omskolning

Arbetsmarknadsutbildningens *omfattning* har ökat kraftigt de senaste åren. Det uppges som sannolikt att antalet personer som deltar i sådan utbildning under innevarande budgetår kommer att överstiga 70 000 och att efterfrågan på denna utbildning kommer att öka. Samtidigt torde utbildas i mars 1968 ca 36 000 personer. Det högsta samtidiga elevantalet föregående år för mars månad uppgick till ca 26 500. Utskottet delar uppfattningen att det är av största vikt att det ökande utbildningsbehovet kan tillgodoses också i fortsättningen.

I motionerna I: 325 och II: 427 samt I: 330 och II: 407 hemställs att förslag begärs om försöksverksamhet med statsbidrag till *företagsutbildning* i enlighet med arbetsmarknadsverkets petitayrkanden. Utskottet delar departementschefens bedömning i fråga om kostnadsfördelningen mellan samhället och företagen och avstyrker därför bifall till motionerna. Det bör dock erinras om att syftet med föreslagen verksamhet i viss mån tillgodoses inom försöksverksamheten med lokaliseringsutbildning.

Utskottet har ingen erinran mot vad departementschefen anfört om den *nedre åldersgränsen* för omskolning och utbildningsbidrag. Under åberopande av den normala studiehjälpens otillräcklighet för ungdomar som haft inkomst eller har försörjningsbörda förordas i motionerna I: 337 och II: 422 vidgade möjligheter till utbildningsbidrag för ungdom under 20 år. Utskottet får med erinran om att de som har försörjningsbörda under vissa förutsättningar kan få bidrag om de fyllt 18 år. Bidrag kan också oberoende av åldersgräns lämnas den som genomgår riksyркesskola samt ensamstående mor, handikappad eller flykting. Motionärernas syfte är sålunda i väsentliga delar redan tillgodosett. Sambandet med det allmänna studiehjälpssystemet talar mot ett generellt bemyndigande enligt motionsförslaget som sålunda avstyrks. Kungl. Maj:ts möjlighet att medge undantag från den principiella 21-årsgränsen bör dock fortfarande bestå.

I motionerna I: 338 och II: 420 föreslås ett uttalande att ensamstående föräldrar med minderåriga barn bör få *utbildningsbidrag i stället för studiemedel*. Utskottet erinrar om att Kungl. Maj:t medgivit att nämnda studerande, som efter bortovaro från arbetsmarknaden bedöms behöva arbetsmarknadsutbildning, utöver studiemedel kan få bidrag till den del av skäliga bostadskostnader, även vid dubbelbosättning, som överstiger 200 kr. I princip bör dock studiemedel som nu finansiera även en av arbetsmarknadsmyndigheterna initierad utbildning där så är möjligt. Utskottet avstyrker därför motionerna.

Utskottet erinrar i detta sammanhang även om att enligt Kungl. Maj:ts medgivande med utbildningsbidrag utöver studiemedel kan täckas vissa merkostnader för resor och undervisningsmateriel som betingas av studerandes *handikapp*. Syftet med motionerna I: 234 och II: 291 är därmed delvis tillgodosett. Kostnaderna för speciella vårdbehov bör i princip täckas över den allmänna försäkringens invaliditetsersättning och invaliditetstilllägg som numera kan utgå vid studier. Dessa förmåner reducerar inte heller ett utbildningsbidrag. Ett särskilt utredningsuppdrag är inte erforderligt.

Kungl. Maj:ts förslag innefattar även en *höjning av grundbidraget* som även enligt utskottets mening är väl motiverad och bör ha prioritet framför övriga reformkrav på området. Utskottet tillstyrker detta förslag.

Frågan om *inkomstprövningen* för bl. a. gift kvinnas grundbidrag tas upp i motionerna I: 325 och II: 427 samt I: 334 och II: 410. Utskottet som anser att de nuvarande avdragsreglerna får bedömas som förmånliga får med hänsyn till berörd önskvärd prioritering av kostnadskrävande reformförslag avstyrka motionerna i denna del.

Verkstäder för skyddad sysselsättning m. m.

Huvudmannaskapet och organisationen för de skyddade verkstäderna tas upp i motionerna I: 58 och II: 87 samt II: 219. I motionerna I: 576 och II: 733 tas vidare upp frågor om översyn av den skyddade verksamhetens förutsättningar m. m.

Enligt utskottets mening aktualiserar de ökande bidragsanspråken en *utredning* av verksamhetens betingelser och lämpliga organisatoriska utformning. Utskottet förordar därför att en sådan förutsättningslös utredning tillsätts och att detta förordande ges Kungl. Maj:t till känna med bifall till hemställan i motionerna I: 58 och II: 87 och i anledning av motionerna II: 219 samt I: 576 och II: 733.

Utskottet har ingen erinran mot vad departementschefen anfört om *grupplivförsäkring*. Om det visar sig lämpligt och genomförbart bör Kungl. Maj:t även kunna besluta i frågor om grupplivförsäkring i övrigt i närliggande fall vilket i anledning av motionerna I: 339 och II: 430 bör ges Kungl. Maj:t till känna.

Mot Kungl. Maj:ts förslag i denna del har utskottet ingen erinran.

Halvskyddad sysselsättning

En utvidgning av stödet till att avse *äldre eller eljest svärplacerad arbetskraft* föreslås i motionerna I: 325 och II: 427 som därvid tar upp ett arbetsmarknadsstyrelsens förslag. Utskottet biträder departementschefens bedömning i denna del och avstyrker motionerna.

Vidare har i motionerna I: 561 och II: 702 hemställts att *småbruk* i vissa fall må utgöra arbetsplats för halvskyddad sysselsättning. Yrkandet tar sikte på de regioner där ett jordbruksstöd inte kan erhållas och på äldre personer som kan stå endast till den lokala arbetsmarknadens förfogande. För dessa skulle ett stöd enligt reglerna för halvskyddad verksamhet få utgöra ett alternativ till det särskilda kontanta stödet för äldre arbetskraft. Enligt utskottets mening skulle ett sådant alternativ inte ens ur mottagarens synpunkt alltid te sig attraktivt i jämförelse med det samtidigt härmed förordade särskilda äldrestödet. Motionsförslaget skulle även kunna uppfattas som ett särskilt äldrestöd till dem som inte fullt stod till förfogande för arbetsanvisning. Med hänsyn härtill och till vad utskottet anfört om utvidgning av stödet till halvskyddad sysselsättning att avse äldre eller eljest svärplacerad arbetskraft avstyrker utskottet motionerna i denna del.

I motionerna I: 325 och II: 427 samt I: 566 och II: 698 förordas att stödet skall kunna utgå även inom *kommunal tjänst*. Skäl talar för en övergång inom sådan tjänst från arkivarbete till halvskyddad sysselsättning. Kungl. Maj:t bör därför med beaktande av de erfarenheter som översynen av arkivarbetsverksamheten kan ge pröva en sådan anordning. Detta bör i anledning av motionerna ges Kungl. Maj:t till känna.

Utskottet förutsätter att frågan om eventuell tillämpning av reglerna för skyddad sysselsättning även i *statlig tjänst* kommer att prövas i samband med översynen av arkivarbetsverksamheten. Någon riksdagens åtgärd i anledning av motionerna I: 566 och II: 698 är därför inte erforderlig i detta sammanhang.

I de nämnda motionerna I: 325 och II: 427 samt i motionen II: 700 förordas att stöd bör beredas för halvskyddad sysselsättning även inom *företag med mindre än 5 anställda*, vilken gräns satts upp i anvisningarna för försöksverksamheten. En tillämpning enligt motionsförslagen strider inte mot antagna riktlinjer och bör därför kunna ske utan någon riksdagens åtgärd.

Ett beslut om *användning av medel* från anslaget till särskilda beredskapsarbeten för halvskyddad sysselsättning enligt förslaget i motionerna I: 325 och II: 427 är nu inte erforderligt.

Medel för vissa tjänster inom arbetsmarknadsverket

Förslag har framställts i motionerna I: 325 och II: 427 om medel för 30 ytterligare tjänster inom *yrkesvägledning och arbetsvård*. Kungl. Maj:ts förslag om en förstärkning av arbetsförmedlingen med 110 tjänster avser

bl. a. 75 kvalificerade tjänster för handläggande personal inom förmedling, yrkesvägledning och arbetsvård. Anspråken på personalresurser för de senare verksamhetsgrenarna torde inom angivna ram komma att noga beaktas. Arbetsuppgifternas omfattning skulle i och för sig motivera ytterligare tjänster. Den utbyggnadstakt som hittills rått inom arbetsförmedlingen föranleder dock utskottet att nu tillstyrka Kungl. Maj:ts förslag.

Utskottet tar i samband med glesbygdsfrågorna upp motionerna I: 551 och II: 718 samt I: 464 och II: 579 i här aktuellt avseende.

Övriga frågor

I motionerna I: 330 och II: 407 föreslås ett särskilt uppdrag till KSA-utredningen att undersöka frågan om *avgångsbidrag* till även icke avtalsbunden arbetskraft. Då det grundläggande utredningsuppdraget inte avgränsat några vissa former av inkomstskydd får begärt särskilt uppdrag inte anses erforderligt.

Utskottet avstyrker vidare förslaget i motionerna I: 550 och II: 704 om komplettering av *låginkomstutredningen* med parlamentariska ledamöter. Utredningens resultat av sitt kartläggnings- och analysarbete har i mars 1968 lagts fram i en preliminär delrapport och avses presenteras i betänkanden under åren 1968, 1969 och 1970. Formerna för det politiska ställningstagandet till detta material får anges senare.

Lokaliseringsstöd m. m.

Lokaliseringsstöd

Enligt lokaliseringkungörelsen kan lokaliseringsstöd för industri- och turiständamål utgå inom det s. k. norra stödområdet och även på orter utanför detta som har eller drabbas av påtagliga sysselsättningssvårigheter. Under perioden 1/7 1965—31/12 1967 har stöd utgått till 318 företag för en beräknad investeringskostnad om nära 1,1 miljard kronor. Enligt företagens egna uppskattningar skapas härigenom nya sysselsättningstillfällen för totalt ca 10 500 personer, varav 7 500 inom och 3 000 utom stödområdet. Av det sammanlagda lokaliseringsstödet i form av bidrag och lån om ca 560 milj. kr. har 22 % fallit utanför stödområdet.

Det sammanlagda lokaliseringsstödet får inte vara större än som med hänsyn till övriga finansieringsmöjligheter och andra omständigheter fordras för att den med stödet åsyftade verksamheten skall komma till stånd. Stöd utgår i regel inte med högre belopp än som motsvarar 2/3 av den sammanlagda investeringskostnaden för byggnader och maskiner. I vissa fall har Kungl. Maj:t beviljat stöd uppemot 80 % av investeringskostnaderna. Lokaliseringsbidrag kan utgå till industriföretag med ett belopp, som motsvarar högst 35 eller om särskilda skäl föreligger högst 50 % av den

sammanlagda investeringskostnaden. I de fall 50-procentigt bidrag beviljats har det främst avsett investeringar i Norrlands inland.

Vad avser lokaliseringsstöd till turistanläggningar under perioden 1/7 1965—31 12 1967 har detta beviljats för 15 anläggningar till en beräknad investeringskostnad om 21 milj. kronor. Lokaliseringslån om sammanlagt 13 milj. kronor har därvid beviljats.

I motionerna I: 551 och II: 718 föreslås att det totala lokaliseringsstödet bör kunna få utgöra 100 % i områden med extremt hög arbetslöshet och låg inkomstnivå, företrädesvis då i det norrländska inlandet. Även de i motionerna I: 464 och II: 579 samt I: 581 och II: 728 framförda förslagen synes syfta till en ökad differentiering av stödet i avsikt att genom generösare stöd stimulera etableringar och utbyggnader av industriföretag i främst det norrländska inlandet. Redan nu finns möjligheter att något differentiera stödet med hänsyn till näringslivets sammansättning inom olika delar av stödområdet. Med hänvisning såväl därtill som till att den tillsatta lokaliseringsutredningen bl. a. har att pröva denna fråga har utskottet inte funnit anledning tillstyrka de framlagda motionerna. Utskottet avstyrker därför yrkandena i motionerna I: 551 och II: 718, I: 464 och II: 579 samt I: 581 och II: 728 vad avser kraven på en mer generell differentiering av stödets storlek.

Liksom tidigare år har i ett antal motioner tagits upp frågan om det lokaliseringspolitiska stödets geografiska avgränsning framför allt angående vissa delar av sydöstra Götaland men även Stockholms skärgård. Under den hittills gångna delen av den femåriga försöksperioden har nära 1/4 av lokaliseringsstödet utgått till företag utanför stödområdet. Som exempel på åtgärder av här angivet slag kan nämnas den lokaliseringspolitiska satsning, som under år 1967 gjordes inom boråsregionen. Företag som önskade bygga ut eller etablera sig i detta område gavs möjlighet såväl att utnyttja lokaliseringsmedel som att använda sina investeringsfondmedel för investeringsändamål.

Utskottet finner det realistiskt räkna med ett fortsatt behov av punktvisa lokaliseringspolitiska insatser även utanför stödområdet och utgår från att detta behov liksom under senare år kommer att tillgodoses inom ramen för gällande riktlinjer. Med hänvisning till det anförda avstyrker utskottet de yrkanden beträffande stödområdets omfattning som framförts i motionerna I: 237 och II: 285, I: 341 och II: 421, I: 336 och II: 409, I: 583 och II: 701, I: 571 och II: 726 samt I: 568 och II: 736. Utskottet avstyrker vidare det i motionerna I: 553 och II: 717 framförda förslaget att den tillsatta lokaliseringsutredningen skall ges i uppdrag att skyndsamt utarbeta förslag om vidgning av stödområdet, ett förslag som skulle binda utredningen i dess arbete.

Ett yrkande om att lokaliseringsstöd även bör kunna omfatta rörelsekapital i delar av stödområdet som präglas av hög arbetslöshet och låg in-

komstnivå framförs i motionerna I: 551 och II: 718. Ett liknande yrkande framförs i motionerna I: 560 och II: 727, i vilka föreslås att kungörelsen om statligt lokaliseringsstöd ändras därhän att det nödvändiga rörelsekapitalet inkluderas i det s. k. stödunderlaget.

Det i de sistnämnda motionerna framförda motivet för en dylik ändring är att stöd numera via kommerskollegium kan utgå till hemslöjd, hantverk och småindustri vad gäller rörelsekapital, medan samtidigt arbetsmarknadsstyrelsen kan ge stöd till investeringar, vilket kan leda till skilda beslut. Utskottet har liksom motionärerna utgått från att samråd förekommer mellan de två nämnda myndigheterna men har till skillnad mot motionärerna bedömt risken vara mycket liten att de två myndigheterna skulle komma till skiljaktiga beslut. Utskottet avstyrker därför det i motionerna I: 560 och II: 727 framförda yrkandet.

Enligt gällande riktlinjer utgår stöd endast till verksamhet som bedöms medföra varaktig sysselsättning för arbetskraften och få tillfredsställande lönsamhet i ort där goda förutsättningar finns för verksamheten. Stödet har därför utformats med tanke på att övervinna det initialmotstånd som antogs föreligga mot investeringar inom stödområdet, om dessa skulle finansieras genom lån från den vanliga kreditmarknaden. Det kan därför inte anses förenligt med de nu gällande lokaliseringspolitiska intentionerna att även ge statligt stöd till rörelsekapital. Med hänsyn till svårigheten att rekrytera yrkeskunnig arbetskraft med industriell erfarenhet inom många delar av stödområdet har det emellertid ansetts rimligt att arbetsmarknadsverket gett bidrag till lokaliseringspolitiskt motiverad företagsutbildning inom stödområdet. Sålunda har under femårsperioden 1963—1967 279 arbetsställen i stödområdet beviljats utbildningsbidrag med 64 milj. kr. Härigenom beräknas ca 11 000 personer ha utbildats. Med hänsyn till det anförda avstyrker därför utskottet det i motionerna I: 551 och II: 718 framförda yrkandet om lokaliseringsstöd till rörelsekapital.

I motionerna I: 397 och II: 583 samt I: 568 och II: 736 föreslås att tillämpningsbestämmelserna för lokaliseringsstöd ändras sålunda att även gemensamhetsanläggningar för turiständamål skall kunna erhålla stöd. Enligt uppgifter som utskottet inhämtat från arbetsmarknadsverket har på många håll dylika gemensamhetsanläggningar utförts som beredskapsarbete. Utskottet finner motionärernas syfte därigenom i väsentlig mån tillgodosett och avstyrker motionerna såvitt nu är i fråga.

Förslaget i motionerna I: 551 och II: 718 innebär att lokaliseringsstödet inom speciellt sysselsättningsvaga glesbygdsområden hör kunna utgå även till servicenäringar, vilka bedöms som nödvändiga för upprätthållandet av en rimlig servicenivå. Som utskottet redan anført syftar lokaliseringsstödet till att åstadkomma nya och varaktiga sysselsättningsstillfällen i de regioner eller orter som anses ha förutsättningar att erhålla en ökad och mer differentierad sysselsättningsstruktur. I vad mån lokaliseringsstödet eller en del

därav även skall kunna användas för att stödja sådan serviceverksamhet i glesbygderna som inte har tillräckligt befolkningsunderlag för att utan samhälleligt stöd kunna fortsätta kan komma att eventuellt övervägas inom den tillsatta lokaliseringsutredningen. Utskottet erinrar även om riksdagens beslut att anslå 5 milj. kr. under femte huvudtiteln för stöd till planerade kommunala serviceåtgärder i glesbygderna. Detta förslag torde i viss utsträckning kunna fylla samma funktion som det av motionärerna framförda yrkandet. Med hänvisning till det anförda avstyrker därför utskottet motionerna I: 551 och II: 718 i nu berört hänseende.

De i motionerna I: 553 och II: 717 samt I: 580 och II: 711 framförda förslagen om en vidgning av femårsramarna utöver Kungl. Maj:ts förslag kan utskottet inte tillstyrka. En viss minskning i tillströmningen av ansökningar har uppgetts vara märkbar. Förslagen i motionerna I: 553 och II: 717 motiveras även av förslag om viss vidgad tillämpning av stödet och för detta ändamål beräknade medel. Med hänsyn till det anförda och till utskottets bedömande ovan kan utskottet inte tillstyrka en vidgning av femårsramen utöver Kungl. Maj:ts förslag som såvitt nu kan bedömas lämnar erforderligt stödutrymme.

Med hänsyn till det anförda tillstyrkes även Kungl. Maj:ts förslag om medelsanvisningar och visst bemyndigande och avstyrkes motionerna I: 553 och II: 717 såvitt nu är i fråga.

Särskilda stödåtgärder i glesbygder

I statsverkspropositionen redovisas en rad förslag från den inom Kungl. Maj:ts kansli tillsatta arbetsgruppen för glesbygdfrågor och förordas att delar av dessa förslag prövas försöksvis. Utskottet ansluter sig till vad departementschefen anført i frågan och tillstyrker föreslagen medelsanvisning.

Arbetsmarknadspolitiken och pågående försöksverksamhet med lokaliseringsstöd innefattar inom sina av statsmakterna godtagna mål många åtgärder genom vilka även specifika glesbygdssynpunkter tillgodoses. De särskilda medel som riksdagen anvisat under femte huvudtiteln och de nu föreslagna under elfte huvudtiteln avser att som en försöksverksamhet stödja planerade kommunala serviceåtgärder och att skapa nya arbetstillfällen.

Förslag om utredning om glesbygdfrågorna läggs fram i motionerna I: 551 och II: 718 samt I: 582 och II: 730. De sålunda förordade utredningsuppdragen sammanfaller i mycket med den nämnda arbetsgruppens uppgifter och syftet kan därför ur dessa synpunkter anses tillgodosett. Motionerna I: 551 och II: 718 torde emellertid därutöver syfta till förslag som avser inte blott att övergångsvis tillgodose de kvarboende som fått sin situation försämrad genom strukturuomflyttningen utan även — ur uppfatt-

ningen om det näringspolitiskt önskvärda av ett förstärkt näringsliv i glesbygderna — har närmast lokaliseringspolitisk innebörd.

Utskottet fäster mycket stor vikt vid vidareutvecklingen av pågående forskning och utredningar om regionala problem, särskilt lokaliseringsförutsättningarna inom olika regioner, samt vid pågående försöksverksamhet inom den regionala planeringens och den kommunala investeringsplaneringens område. De resultat som här står att vinna torde kunna bedömas inom en inte alltför avlägsen framtid. Skäl föreligger inte att i ett läge med omfattande faktiska utredningsinsatser tillsätta en parlamentarisk utredning med de syften som motionerna tolkar.

De frågor som i motionerna I: 551 och II: 718 anges vara mest angelägna är såvitt rör företagartutbildning redan lösta och i tillämpning. I viss mån gäller detta även stöd för naturvårdsuppgifter. Även frågorna i övrigt torde kunna behandlas som konkreta förslag i den mån sådana framförs.

Utskottet avstyrker med hänvisning till det anförda motionerna I: 551 och II: 718 samt I: 582 och II: 730 såvitt de här behandlats.

Förslaget i motionerna I: 589 och II: 712 får redan nu anses tillgodosett såvitt rör samordning av de av Kungl. Maj:t föreslagna åtgärderna. I fråga om lämpligt eller lämpliga försöksområden bör Kungl. Maj:t som redan skett ha att fatta erforderliga beslut.

Mot bakgrund av det anförda anser utskottet att syftet med motionerna I: 739 och II: 926 kommer att i allt väsentligt tillgodoses inom ramen för pågående verksamhet. Någon riksdagens åtgärd är därför inte erforderlig.

Utskottet har inte funnit skäl tillstyrka förslaget i motionerna I: 551 och II: 718 om ett särskilt anslag för konsulenter i glesbygdsfrågor. Erforderliga uppgifter i detta hänseende torde kunna tillgodoses inom arbetsmarknadsstyrelsens personalorganisation.

Motionerna I: 464 och II: 579 avstyrks även i vad de avser en befattningshavare vid länsarbetsnämnden i Jämtlands län. Fördelningen av länsarbetsnämndernas resurser torde fortfarande i denna del böra ankomma på Kungl. Maj:t och arbetsmarknadsstyrelsen.

I de delar som väckta förslag inte särskilt behandlats ovan tillstyrker utskottet Kungl. Maj:ts förslag och avstyrker motionerna såvitt nu är i fråga.

Uppskjutna frågor

Utskottet kommer senare under sessionen att yttra sig beträffande motionerna I: 565 och II: 699 i vad de avser medelsanvisning och användning av anslaget till Allmänna beredskapsarbeten m. m. för materielbeställningar för försvarets räkning.

Utskottets hemställan

Utskottet hemställer

1. beträffande ett utrednings- och prognosorgan att riksdagen avslår motionerna I: 229 och II: 294,
2. beträffande en analys av arbetsmarknadsåtgärderna att riksdagen avslår motionerna I: 330 och II: 407, såvitt nu är i fråga,
3. beträffande utvidgad arbetsmarknadsforskning att riksdagen avslår motionerna I: 325 och II: 427, såvitt nu är i fråga,
4. beträffande förmedling av arbetsobjekt att riksdagen avslår motionerna I: 59 och II: 85,
5. beträffande inventering av arbetslöshet bland kvinnor att riksdagen avslår motionerna I: 4 och II: 7, såvitt nu är i fråga,
6. beträffande åtgärder för tjänstemän att riksdagen avslår motionerna I: 321 och II: 418,
7. att riksdagen som yttrande med anledning av vad departementschefen i statsrådsprotokollet anfört angående arbetsmarknadspolitikens mål och medel m. m. ger Kungl. Maj:t till känna vad utskottet yttrat därom i de delar som ej behandlats under 1.—6.,
8. beträffande försvarsbeställningar att riksdagen avslår motionerna I: 565 och II: 699 i vad de avser
 - a) användning av andra anslag än anslaget till Allmänna beredskapsarbeten m. m.,
 - b) skrivelse till Kungl. Maj:t,
9. beträffande naturvårdsarbeten att riksdagen avslår motionerna I: 551 och II: 718 samt I: 561 och II: 702, samtliga motioner såvitt nu är i fråga,
10. beträffande industribyggnader m. m. att riksdagen avslår motionerna I: 233 och II: 293 samt I: 343 och II: 413,
11. beträffande upprustning i glesbygder att riksdagen avslår motionerna I: 551 och II: 718, såvitt nu är i fråga,
12. beträffande skogsarbeten och vissa byggnadsarbeten på jordbruk att riksdagen avslår motionerna I: 561 och II: 702, såvitt nu är i fråga,
13. beträffande beredskapsarbete i skogsbruket att riksdagen avslår motionerna I: 162 och II: 214,
14. beträffande vägarbeten att riksdagen avslår motio-

nerna I: 41 och II: 57, I: 232 och II: 283, I: 459 och II: 576 samt I: 585 och II: 696,

15. beträffande renovering i Gamla stan i Stockholm att riksdagen avslår motionen II: 419,

16. beträffande medel för social-kurativ verksamhet och viss expertis att riksdagen avslår motionerna I: 566 och II: 698, såvitt nu är i fråga,

17. beträffande flyttningsbidrag till nyutbildade att utskottet avslår motionerna I: 325 och II: 427, såvitt nu är i fråga,

18. beträffande inlösenbeloppet för egnahem att riksdagen avslår motionerna I: 588 och II: 737,

19. beträffande arkivarbete att riksdagen avslår motionerna I: 5 och II: 8,

20. beträffande näringshjälpens maximibelopp att riksdagen avslår motionerna I: 584 och II: 708,

21. beträffande företagsutbildning att riksdagen avslår motionerna I: 325 och II: 427 samt I: 330 och II: 407, samtliga motioner såvitt nu är i fråga,

22. beträffande nedre åldersgränsen för omskolning m. m. att riksdagen avslår motionerna I: 337 och II: 422,

23. beträffande studiemedel att riksdagen avslår motionerna I: 338 och II: 420,

24. beträffande stöd till handikappade vid vidareutbildning att riksdagen avslår motionerna I: 234 och II: 291,

25. beträffande inkomstprövning att riksdagen avslår motionerna I: 325 och II: 427 samt I: 334 och II: 410, de två förstnämnda såvitt nu är i fråga,

26. beträffande verkstäder för skyddad sysselsättning m. m. att riksdagen med bifall till motionerna I: 58 och II: 87 och i anledning av motionerna II: 219 samt I: 576 och II: 733 ger Kungl. Maj:t till känna vad utskottet anfört,

27. beträffande grupplivförsäkring att riksdagen i anledning av motionerna I: 339 och II: 430 ger Kungl. Maj:t till känna vad utskottet anfört,

28. beträffande halvskyddad sysselsättning för äldre m. fl. att riksdagen avslår motionerna I: 325 och II: 427, såvitt nu är i fråga,

29. beträffande halvskyddad sysselsättning på småbruk att riksdagen avslår motionerna I: 561 och II: 702, såvitt nu är i fråga,

30. beträffande halvskyddad sysselsättning inom kom-

munal tjänst att riksdagen i anledning av motionerna I: 325 och II: 427 samt I: 566 och II: 698, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, ger Kungl. Maj:t till känna vad utskottet anfört,

31. beträffande halvskyddad sysselsättning inom statlig tjänst att riksdagen avslår motionerna I: 566 och II: 698, såvitt nu är i fråga,

32. beträffande företag med mindre än fem anställda att riksdagen avslår motionerna I: 325 och II: 427 samt II: 700, de två förstnämnda såvitt nu är i fråga,

33. beträffande viss medelsanvändning att riksdagen avslår motionerna I: 325 och II: 427, såvitt nu är i fråga,

34. beträffande utredning om avgångsbidrag att riksdagen avslår motionerna I: 330 och II: 407, såvitt nu är i fråga,

35. beträffande låginkomstutredningen att riksdagen avslår motionerna I: 550 och II: 704,

36. beträffande förhöjt lokaliseringsbidrag och lokaliseringsstöd intill 100 % av investeringskostnaden att riksdagen avslår motionerna I: 551 och II: 718, såvitt nu är i fråga,

37. beträffande ökat lokaliseringsstöd i vissa glesbygdsområden m. m. att riksdagen avslår motionerna I: 551 och II: 718, I: 464 och II: 579 samt I: 581 och II: 728, de två förstnämnda såvitt nu är i fråga,

38. beträffande lokaliseringsstödet geografiska avgränsning att riksdagen avslår motionerna I: 553 och II: 717, I: 568 och II: 736, I: 237 och II: 285, I: 336 och II: 409, I: 341 och II: 421, I: 571 och II: 726 samt I: 583 och II: 701, de fyra förstnämnda såvitt nu är i fråga,

39. beträffande rörelsekapital som stödunderlag att riksdagen avslår motionerna I: 551 och II: 718 samt I: 560 och II: 727, de två förstnämnda såvitt nu är i fråga,

40. beträffande gemensamhetsanläggningar för turiständamål att riksdagen avslår motionerna I: 397 och II: 583 samt I: 568 och II: 736, de två sistnämnda såvitt nu är i fråga,

41. beträffande lokaliseringsstöd till servicenäringar att riksdagen avslår motionerna I: 551 och II: 718, såvitt nu är i fråga,

42. beträffande utredning om glesbygdsfrågorna att riksdagen avslår motionerna I: 551 och II: 718 samt I: 582 och II: 730, de två förstnämnda såvitt nu är i fråga,

43. beträffande samordning av glesbygdsåtgärder m. m. att riksdagen avslår motionerna I: 589 och II: 712,

44. beträffande forskning och viss samordning m. m. att riksdagen avslår motionerna I: 739 och II: 926,

45. att riksdagen godkänner i statsrådsprotokollet förordade ändringar att tillämpas fr. o. m. den 1 juli 1968

a) av grunderna för flyttningsbidrag,

b) av grunderna för näringshjälp och bidrag till anskaffning av motorfordon för handikappade,

46. att riksdagen medger att Kungl. Maj:t får bemyndiga arbetsmarknadsstyrelsen att under budgetåret 1968/69 besluta om avskrivning av lånefordran, uppkommen inom arbetsmarknadsverket, till belopp inte överstigande 3 000 kr., beträffande vilken antingen omständigheterna ger vid handen att vederbörande inte kan betala sin skuld och enligt styrelsens bedömning ingen eller ringa möjlighet föreligger att i framtiden ta ut betalning eller också åtgärder för att bevaka och driva in fordringen bedöms förenade med arbete och kostnader i sådan utsträckning att åtgärderna inte är ekonomiskt lönande, allt under förutsättning att sådana åtgärder ändå inte anses påkallade av andra än ekonomiska förhållanden,

47. att riksdagen medger att beslut om bidrag till anordnande av verkstäder för handikappade under budgetåret 1968/69 får meddelas intill ett belopp av 25 000 000 kr.,

48. att riksdagen bemyndigar Kungl. Maj:t att besluta om ökning av den under 46. upptagna ramen under budgetåret 1968/69,

49. att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionerna I: 553 och II: 717 samt I: 580 och II: 711, de två förstnämnda motionerna såvitt avser ramen för stödet, beslutar att ramen för lokaliseringsslån under den femåriga försöksperioden vidgas till 750 000 000 kr.,

50. att riksdagen för budgetåret 1968/69 på driftbudgeten under elfte huvudtiteln anvisar

a) till *Arbetsmarknadsstyrelsen: Avlöningar* ett förslagsanslag av 18 875 000 kr.,

b) till *Arbetsmarknadsstyrelsen: Omkostnader* ett förslagsanslag av 6 295 000 kr.,

c) till *Arbetsförmedlingen: Omkostnader* ett förslagsanslag av 26 130 000 kr.,

d) till *Allmänna beredskapsarbeten m. m.* ett reservationsanslag av 415 000 000 kr., varav förslagsvis 140 000 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen,

e) till *Särskilda beredskapsarbeten m. m.* ett reservationsanslag av 320 000 000 kr., varav förslagsvis 50 000 000 kr. att avräknas mot automobilskattemedlen,

f) till *Förläggningsbyggnader m. m.* ett förslagsanslag av 22 700 000 kr.,

g) till *Kostnader för arbetsmarknadsstyrelsens förrådsverksamhet* ett reservationsanslag av 1 000 kr.,

h) till *Omskolning m. m.* ett förslagsanslag av 350 000 000 kr.,

i) till *Bidrag till anordnande av verkstäder för handikappade* ett förslagsanslag av 25 000 000 kr.,

j) till *Bidrag till driften av verkstäder för handikappade* ett förslagsanslag av 40 000 000 kr.,

k) till *Särskilda stödåtgärder i glesbygder* ett reservationsanslag av 5 000 000 kr.,

51. att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionerna I: 325 och II: 427, såvitt nu är i fråga, till *Arbetsförmedlingen: Avlöningar* för budgetåret 1968/69 på driftbudgeten under elfte huvudtiteln anvisar ett förslagsanslag av 91 000 000 kr.,

52. att riksdagen avslår motionerna I: 551 och II: 718 i vad avser medelsanvisning,

53. att riksdagen med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å motionerna I: 553 och II: 717, såvitt nu är i fråga, för budgetåret 1968/69 anvisar

a) till *Lokaliseringsbidrag* på driftbudgeten under elfte huvudtiteln ett reservationsanslag av 10 000 000 kr.,

b) till *Lokaliseringslån* på kapitalbudgeten under fonden för låneunderstöd ett investeringsanslag av 200 000 000 kr.,

54. att riksdagen bemyndigar Kungl. Maj:t att under budgetåret 1968/69 bevilja lokaliseringsslån med högre belopp än som anvisats under anslaget,

55. att riksdagen avslår i detta sammanhang behandlade motioner till den del de ej blivit under 1.—54. särskilt berörda eller behandlas i annat utskottsutlåtande.

Stockholm den 18 april 1968

På statsutskottets vägnar:

EMIL NÄSSTRÖM

Vid ärendets slutbehandling inom utskottet har närvarit

från första kammaren: herrar Näsström (s), Birger Andersson (s), Virgin (h), Fritz Persson (s), Rikard Svensson (s), Kaijser (h), Mårtensson (s), Bertil Petersson (s), Herbert Larsson (s), Per Jacobsson (fp), Wååg (s), Edström (fp), Schött (h), fru Elvy Olsson (cp) och herr Johan Olsson (cp) samt

från andra kammaren: herrar Blidfors (s), Eliasson i Sundborn (cp), fru Lewén-Eliasson (s), herrar Nihlfors (fp), Bergman (s), Turesson (h), Gustafsson i Skellefteå (fp), Lindholm (s), Källstad (fp), Gustafsson i Uddevalla (s), fröken Ljungberg (h), herr Fagerlund (s), fru Holmberg (s), herrar Nilsson i Tvärälund (cp) och Blomkvist (s).

Reservationer

1) beträffande en *analys av arbetsmarknadsåtgärderna* av herrar Virgin (h), Kaijser (h), Schött (h), Turesson (h) och fröken Ljungberg (h) som anser att

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 12 som börjar med »Av i» och slutar med »är erforderlig» bort ha följande lydelse:

»Utskottet erinrar här om det arbete som pågår inom expertgruppen för arbetsmarknadsfrågor och det nya statistikunderlag för databehandling som införts från och med detta år inom omskolningssektorn. Emellertid har den arbetsmarknadspolitiska verksamheten en sådan omfattning och ett sådant inflytande på det samhällsekonomiska förloppet att det är angeläget att den blir föremål för en ingående analys som berör hela fältet av arbetsmarknadspolitiska åtgärder i syfte att klarlägga deras effekt och effektivitet i relation till kostnaderna och de samhällsekonomiska verkningarna. Vad utskottet sålunda anfört bör bringas till Kungl. Maj:ts kännedom.»

dels utskottets hemställan under 2. bort ha följande lydelse:

»2. beträffande en analys av arbetsmarknadsåtgärderna att riksdagen med bifall till motionerna I: 330 och II: 407, såvitt nu är i fråga, ger Kungl. Maj:t till känna vad utskottet anfört.»

2) beträffande *naturvårdsarbeten* av herrar Per Jacobsson (fp), Edström (fp), fru Elvy Olsson (cp), herrar Johan Olsson (cp), Eliasson i Sundborn (cp), Nihlfors (fp), Turesson (h), Gustafsson i Skellefteå (fp), Källstad (fp) och Nilsson i Tvärälund (cp) som anser att

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 15 som börjar med »I statsrådsprotokollet» och slutar med »helt tillgodosett» bort ha följande lydelse:

»I statsrådsprotokollet har departementschefen funnit det önskvärt att fler *naturvårdsarbeten* kan komma till användning som särskilda beredningsarbeten och föreslagit medelsanvisning för kostnader för inventering

av sådana arbeten. Syftet med motionerna I: 551 och II: 718 samt I: 561 och II: 702, såvitt nu är i fråga, kan därigenom i väsentlig mån bli tillgodosett. Utskottet vill emellertid i sammanhanget liksom motionärerna understryka angelägenheten av en nära samordning mellan naturvårdspolitiken och jordbrukspolitiken, vilket bör beaktas även i fråga om här berörda arbetsmarknadspolitiska insatser. Att landskapet bevaras är ett intresse särskilt för turistnäringen. Ett särskilt ekonomiskt stöd från samhällets sida torde på sikt vara nödvändigt för naturvårdsuppgifterna i glesbygdsområdena, vilken fråga får prövas i annat sammanhang. I det aktuella läget bör naturvårdsarbeten kunna bedrivas som särskilda beredskapsarbeten.»

dels utskottets hemställan under 9. bort ha följande lydelse:

»9. beträffande naturvårdsarbeten att riksdagen i anledning av motionerna I: 551 och II: 718 samt I: 561 och II: 702, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, ger Kungl. Maj:t till känna vad utskottet anfört,»

3) beträffande *industribyggnader m. m.* av herrar *Per Jacobsson* (fp), *Edström* (fp), fru *Elvy Olsson* (cp), herrar *Johan Olsson* (cp), *Eliasson* i Sundborn (cp), *Nihlfors* (fp), *Gustafsson* i Skellefteå (fp), *Källstad* (fp) och *Nilsson* i Tvärålund (cp) som anser att

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 15 som börjar med »Utskottet får» och slutar med »och II: 293» bort ha följande lydelse:

»I motionerna I: 343 och II: 413 föreslås att arbetsmarknadsstyrelsen skall erhålla bemyndigande att besluta om beredskapsarbeten i tätorter i glesbygdsområden avseende ny-, till- eller ombyggnad av industribyggnader, turistanläggningar samt hotell och pensionat enligt i motionerna angivna riktlinjer. Vidare föreslås i motionerna I: 233 och II: 293 att statsbidrag må kunna utgå till kommuner som i form av statskommunala beredskapsarbeten eller på andra godtagbara sätt uppför lokaler för hantverks-, industri- och serviceföretag i syfte att främja sysselsättning och lokal service. De vid 1964 års riksdag gjorda gränsdragningarna mot det lokaliseringspolitiska stödet är, som påpekats i motionerna, numera alltför snäva. Utskottet tillstyrker därför att bestämmelserna ändras enligt motionernas syften.»

dels utskottets hemställan under 10. bort ha följande lydelse:

»10. beträffande industribyggnader m. m. att riksdagen i anledning av motionerna I: 233 och II: 293 samt I: 343 och II: 413 ger Kungl. Maj:t till känna vad utskottet anfört,»

4) beträffande *upprustning i glesbygder* av herrar *Per Jacobsson* (fp), *Edström* (fp), fru *Elvy Olsson* (cp), herrar *Johan Olsson* (cp), *Eliasson* i Sundborn (cp), *Nihlfors* (fp), *Gustafsson* i Skellefteå (fp), *Källstad* (fp) och *Nilsson* i Tvärålund (cp) som anser att

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 15 som börjar med »Motionerna

I: 551» och slutar med »nuvarande ordning» bort ha följande lydelse:

»Utskottet vill vidare understryka vad i motionerna I: 551 och II: 718 uttalats om angelägenheten av att som beredskapsarbeten utföra upprustningsarbeten i glesbygderna, särskilt i turistnäringens intresse. Ytterligare planmässiga insatser bör företas i sådant syfte.»

dels utskottets hemställan under 11. bort ha följande lydelse:

»11. beträffande upprustning i glesbygder att riksdagen i anledning av motionerna I: 551 och II: 718, såvitt nu är i fråga, ger Kungl. Maj:t till känna vad utskottet anfört,»

5) beträffande *skogsarbeten* och *vissa byggnadsarbeten på jordbruk* av herrar *Per Jacobsson* (fp), *Edström* (fp), fru *Elvy Olsson* (cp), herrar *Johan Olsson* (cp), *Eliasson* i Sundborn (cp), *Nihlfors* (fp), *Gustafsson* i Skellefteå (fp), *Källstad* (fp) och *Nilsson* i Tvärålund (cp) som anser att

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 15 som börjar med »Även motionerna» och slutar med »i fråga» bort ha följande lydelse:

»Utskottet stryker under vad i motionerna I: 561 och II: 702 anförts rörande olika skogsarbeten som objekt för beredskapsarbeten. Motionerna avser även vissa byggnadsarbeten eller andra arbeten av grundförbättrande natur på främst småbruk särskilt i skogsbygder. Grundförbättringar som skapar förutsättningar för en mera marknadsanpassad driftsinriktning bör enligt motionärerna kunna komma i fråga som beredskapsarbeten. Utskottet delar denna mening. Självfallet måste sådana arbetsmarknadspolitiska insatser beräknas ha ett betydande värde för vederbörandes försörjning och ske i samråd mellan berörda myndigheter.»

dels utskottets hemställan under 12. bort ha följande lydelse:

»12. beträffande skogsarbeten och vissa byggnadsarbeten på jordbruk att riksdagen i anledning av motionerna I: 561 och II: 702, såvitt nu är i fråga, ger Kungl. Maj:t till känna vad utskottet anfört,»

6) beträffande *vägarbeten* av herrar *Per Jacobsson* (fp), *Edström* (fp), fru *Elvy Olsson* (cp), herrar *Johan Olsson* (cp), *Eliasson* i Sundborn (cp), *Nihlfors* (fp), *Gustafsson* i Skellefteå (fp), *Källstad* (fp) och *Nilsson* i Tvärålund (cp) som anser att

dels det stycke i utskottets yttrande som på s. 15 börjar med »I flera» och på s. 16 slutar med »till motionsyrkandena» bort ha följande lydelse:

»I flera motioner — I: 41 och II: 57, I: 232 och II: 283, I: 459 och II: 576 samt I: 585 och II: 696 — har förordats att en ökad andel av beredskapsarbetena skall utgöras av *vägarbeten*. Arbetsmarknadspolitiska insatser i form av vägarbeten är en samhällsekonomiskt viktig investering. I motionerna I: 41 och II: 57 påtalas behovet av förbättringar och nybyggnader inom det enskilda vägnätet och yrkas att sådant byggande skall få ske i

ökad omfattning som statskommunala beredskapsarbeten. Utskottet delar denna uppfattning. Med det anförda anser sig utskottet ha besvarat även övriga i sammanhanget berörda motioner.»

dels utskottets hemställan under 14. bort ha följande lydelse:

»14. beträffande vägarbeten att riksdagen med bifall till motionerna I: 41 och II: 57 samt i anledning av motionerna I: 232 och II: 283, I: 459 och II: 576 samt I: 585 och II: 696 ger Kungl. Maj:t till känna vad utskottet anført,»

7) beträffande *flyttningsbidrag till nyutbildade* av herrar *Per Jacobsson* (fp), *Edström* (fp), *Nihlfors* (fp), *Gustafsson* i Skellefteå (fp) och *Källstad* (fp) som anser att

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 16 som börjar med »Såvitt rör» och slutar med »och II: 427» bort ha följande lydelse:

»De i motionerna I: 325 och II: 427 framförda förslagen om flyttningsbidrag även till *nyutbildade*, som söker första anställning men ej kan få sådan på utbildnings- eller hemorten, är enligt utskottets mening väl motiverade med hänsyn såväl till bidragets syfte som de nyutbildades behov. Utskottet tillstyrker därför yrkandena i motionerna om en översyn av bidragsreglerna.»

dels utskottets hemställan under 17. bort ha följande lydelse:

»17. beträffande flyttningsbidrag till nyutbildade att riksdagen bifaller motionerna I: 325 och II: 427, såvitt nu är i fråga,»

8) beträffande *näringshjälpens maximibelopp* av herrar *Per Jacobsson* (fp), *Edström* (fp), fru *Elvy Olsson* (cp), herrar *Johan Olsson* (cp), *Eliasson* i Sundborn (cp), *Nihlfors* (fp), *Gustafsson* i Skellefteå (fp), *Källstad* (fp) och *Nilsson* i Tvärålund (cp) som anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 17 som börjar med »I motionerna I: 584» och slutar med »näringshjälp m. m.» bort ha följande lydelse:

»I motionerna I: 584 och II: 708 har föreslagits att näringshjälpens maximibelopp skall höjas från 12 000 kr. till 15 000 kr. enligt arbetsmarknadsstyrelsens förslag. Förslaget har motiverats med att den allmänna kostnadsutvecklingen och de ökande kraven på standard i fråga om maskinell utrustning och lokaler m. m. fordrar allt större tillgång till kapital för grundande av egen rörelse. Tillräckligt ekonomiskt stöd särskilt i initialskedet kan vara av avgörande betydelse för företagets lönsamhet och därmed också för den handikappades och hans familjs framtida försörjning. Utskottet delar denna uppfattning och tillstyrker motionsyrkandet.»

dels utskottets hemställan under 20. bort ha följande lydelse:

»20. beträffande näringshjälpens maximibelopp att riksdagen med bifall till motionerna I: 584 och II: 708 medger

att maximibeloppet för bidrag eller räntefritt lån höjs till 15 000 kr.»

9) beträffande *företagsutbildning* av herrar *Virgin* (h), *Kaijser* (h), *Per Jacobsson* (fp), *Edström* (fp), *Schött* (h), fru *Elvy Olsson* (cp), herrar *Johan Olsson* (cp), *Eliasson* i Sundborn (cp), *Nihlfors* (fp), *Turesson* (h), *Gustafsson* i Skellefteå (fp), *Källstad* (fp), fröken *Ljungberg* (h) och herr *Nilsson* i Tvärålund (cp) som anser att

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 17 som börjar med »I motionerna I: 325» och slutar med »med lokaliseringsutbildning» bort ha följande lydelse:

»I motionerna I: 325 och II: 427 samt I: 330 och II: 407 hemställs att förslag begärs om statsbidrag till *företagsutbildning* i enlighet med arbetsmarknadsverkets petitayrkanden. Motsvarande typ av verksamhet bedrivs redan i form av lokaliseringsutbildning. I motionerna anges tre förutsättningar för att statsbidrag skulle kunna utgå: att utbildningen avser sådan personal som behöver nyrekryteras och i samband därmed är i behov av omskolning eller personal som på grund av ändringar i produktionen behöver omskolas och eljest löpt risk att bli friställd eller slutligen personal vars omplacering möjliggör nyrekrytering av icke utbildad arbetskraft. Om dessutom ansvarsfördelningen i fråga om yrkesutbildning mellan samhället och företagen inte rubbas har företagsutbildning vissa fördelar framför ordinär omskolningsverksamhet: den är betydligt billigare, den kan ske mera decentraliserat och således i större utsträckning på elevernas hemorter och eleverna kan slutligen i regel utgå ifrån att utbildning inom ett företag leder över i fast anställning inom företaget. Utskottet tillstyrker därför förslaget om statsbidrag till företagsutbildning.»

dels utskottets hemställan under 21. bort ha följande lydelse:

»21. beträffande företagsutbildning att riksdagen med bifall till motionerna I: 325 och II: 427 samt I: 330 och II: 407, samtliga motioner såvitt nu är i fråga, ger Kungl. Maj:t till känna vad utskottet anfört.»

10) beträffande *inkomstprövning* av herrar *Per Jacobsson* (fp), *Edström* (fp), fru *Elvy Olsson* (cp), herrar *Johan Olsson* (cp), *Eliasson* i Sundborn (cp), *Nihlfors* (fp), *Gustafsson* i Skellefteå (fp), *Källstad* (fp) och *Nilsson* i Tvärålund (cp) som anser att

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 18 som börjar med »Frågan om» och slutar med »denna del» bort ha följande lydelse:

»Frågan om *inkomstprövning* för bl. a. gift kvinnas grundbidrag tas upp i motionerna I: 325 och II: 427 samt I: 334 och II: 410. Utskottet anser att de förslag som framföres i motionerna, om de genomfördes, verksamt skulle bidra till att öka möjligheterna för gifta kvinnors förvärvsarbete. Då re-

formerna dessutom får bedömas vara jämförelsevis billiga att genomföra tillstyrker utskottet motionerna I: 325 och II: 427 i denna del. Motionerna I: 334 och II: 410 får därmed anses tillgodosedda.»

dels utskottets hemställan under 25. bort ha följande lydelse:

»25. beträffande inkomstprövning att riksdagen med bifall till motionerna I: 325 och II: 427, såvitt nu är i fråga, samt i anledning av motionerna I: 334 och II: 410 ger Kungl. Maj:t till känna vad utskottet anfört,»

11) beträffande *halvskyddad sysselsättning för äldre m. fl.* av herrar *Per Jacobsson* (fp), *Edström* (fp), fru *Elvy Olsson* (cp), herrar *Johan Olsson* (cp), *Eliasson* i Sundborn (cp), *Nihlfors* (fp), *Gustafsson* i Skellefteå (fp), *Källstad* (fp) och *Nilsson* i Tvärålund (cp) som anser att

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 19 som börjar med »En utvidgning» och slutar med »avstyrker motionerna» bort ha följande lydelse:

»En utvidgning av stödet till att avse *äldre eller eljest svårplacerad arbetskraft* föreslås i motionerna I: 325 och II: 427, som därvid tar upp ett av arbetsmarknadsstyrelsens förslag. Utskottet anser, att en sådan utvidgning av tillträdet till halvskyddad sysselsättning, skulle väsentligt kunna underlätta arbetsplaceringen av berörda kategorier arbetstagare. Utskottet tillstyrker därför motionerna i denna del.»

dels utskottets hemställan under 28. bort ha följande lydelse:

»28. beträffande halvskyddad sysselsättning för äldre m. fl. att riksdagen med bifall till motionerna I: 325 och II: 427, såvitt nu är i fråga, ger Kungl. Maj:t till känna vad utskottet anfört,»

12) beträffande *halvskyddad sysselsättning på småbruk* av herrar *Per Jacobsson* (fp), *Edström* (fp), fru *Elvy Olsson* (cp), herrar *Johan Olsson* (cp), *Eliasson* i Sundborn (cp), *Nihlfors* (fp), *Gustafsson* i Skellefteå (fp), *Källstad* (fp) och *Nilsson* i Tvärålund (cp) som anser att

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 19 som börjar med »Vidare har» och slutar med »denna del» bort ha följande lydelse:

»Vidare har i motionerna I: 561 och II: 702 yrkats att småbruk i vissa fall må utgöra arbetsplats för halvskyddad sysselsättning. Yrkandet tar sikte på de regioner där ett jordbruksstöd inte kan erhållas och på äldre personer som kan stå endast till den lokala arbetsmarknadens förfogande. När denna arbetsmarknad inte kan erbjuda lokalt bunden arbetskraft sysselsättning, som fallet ofta är i glesbygderna, saknar kravet att den som erhåller det särskilda kontanta stödet för äldre arbetskraft skall stå till arbetsmarknadens förfogande praktisk betydelse. Det bör enligt utskottets mening vara till fördel såväl för det allmänna som för den som söker kontant stöd om vederbörande får möjlighet att välja mellan att lämna jordbruket och

erhålla det stöd han då blir berättigad till eller behålla jordbruket, som beräknas ge en del av försörjningen, och i stället erhålla ett reducerat kontant stöd. De valmöjligheterna bör ges även andra än jordbrukare, exempelvis innehavare av en liten lanthandel med låg avkastning. Ett sådant speciellt äldrestöd avsett att efter individuell prövning medges i glesbygder, som i stort sett saknar lokal arbetsmarknad, kan utgå i form av bidrag till skyddad sysselsättning i enlighet med vad som föreslås i motionerna I: 561 och II: 702 eller i form av ett reducerat kontant stöd. Formerna för stödet bör prövas av Kungl. Maj:t och förslag föreläggas nästa års riksdag.»

dels utskottets hemställan under 29. bort ha följande lydelse:

»29. beträffande halvskyddad sysselsättning på småbruk att riksdagen med bifall till motionerna I: 561 och II: 702, såvitt nu är i fråga, ger Kungl. Maj:t till känna vad utskottet anfört,»

13) beträffande *utredning om avgångsbidrag* av herrar *Virgin* (h), *Kaijser* (h), *Schött* (h), *Turesson* (h) och fröken *Ljungberg* (h) som anser att

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 20 som börjar med »I motionerna I: 330» och slutar med »anses erforderligt» bort ha följande lydelse:

»I motionerna I: 330 och II: 407 föreslås att KSA-utredningen får i uppdrag att undersöka möjligheterna och formerna för ett system varigenom även icke avtalsbunden arbetskraft kan erhålla avgångsbidrag. Avgångsbidrag är främst av värde för de äldre arbetslösa. Förslag om en utvidgning av avgångsbidragssystemet har enligt utskottets uppfattning särskilt hög angelägenhetsgrad eftersom omkring 40 % av de arbetslöshetsanmälda utgörs av personer över 50 år. Då det enligt utskottets mening är angeläget, att de stora grupper oorganiserade arbetstagare, vilka i dag ej har möjlighet att bli delaktiga av avgångsbidrag, erhåller ett skydd i form av avgångsbidrag, bör KSA-utredningen ges tilläggsdirektiv av den innebörd som uttalats i ovannämnda motioner.»

dels utskottets hemställan under 34. bort ha följande lydelse:

»34. beträffande utredning om avgångsbidrag att riksdagen med bifall till motionerna I: 330 och II: 407, såvitt nu är i fråga, ger Kungl. Maj:t till känna vad utskottet anfört,»

14) beträffande *låginkomstutredningen* av herrar *Per Jacobsson* (fp), *Edström* (fp), fru *Elvy Olsson* (cp), herrar *Johan Olsson* (cp), *Eliasson* i Sundborn (cp), *Nihlfors* (fp), *Gustafsson* i Skellefteå (fp), *Källstad* (fp) och *Nilsson* i Tvärålund (cp) som anser att

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 20 som börjar med »Utskottet avstyrker» och slutar med »anges senare» bort ha följande lydelse:

»I motionerna I: 550 och II: 704 förordas komplettering av *låginkomstutredningen* med parlamentariska ledamöter. Utredningens resultat av kartläggnings- och analysarbete har i mars lagts fram i en preliminär delrap-

port och avses presenteras i betänkanden under åren 1968, 1969 och 1970. Angelägenheten av olika åtgärder, som kan medverka till lösning av låginkomstgruppernas problem, framstår allt klarare. Utskottet finner det därför önskvärt, att låginkomstutredningen kompletteras med parlamentariska ledamöter för utredning av former för förbättring av låginkomstgruppernas ställning och tillstyrker sålunda motionsyrkandet.»

dels utskottets hemställan under 35. bort ha följande lydelse:

»35. beträffande låginkomstutredningen att riksdagen med bifall till motionerna I: 550 och II: 704 begär att utredningen kompletteras med parlamentariker enligt vad i motionerna anförts,»

15) beträffande *ökat lokaliseringsstöd i vissa glesbygdsområden m. m.* av herrar *Per Jacobsson* (fp), *Edström* (fp), fru *Elvy Olsson* (cp), herrar *Johan Olsson* (cp), *Eliasson* i Sundborn (cp), *Nihlfors* (fp), *Gustafsson* i Skellefteå (fp), *Källstad* (fp) och *Nilsson* i Tvärälund (cp) som anser att

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 21 som börjar med »I motionerna» och slutar med »stödet storlek» bort ha följande lydelse:

»I motionerna I: 551 och II: 718 föreslås, att det totala lokaliseringsstödet bör kunna få utgöra 100 % i områden med extremt hög arbetslöshet och låg inkomstnivå, företrädesvis då i det norrländska inlandet. Även de i motionerna I: 464 och II: 579 samt I: 581 och II: 728 framförda förslagen syftar till en ökad differentiering av stödet i avsikt att genom generösare stöd stimulera etableringar och utbyggnader av industriföretag i främst det norrländska inlandet. Huvudregeln från 1964 års riksdagsbeslut är i sagda avseende att lån och bidrag skall kunna lämnas på tillhoppa $\frac{2}{3}$ av det nödvändiga kapitalet för anskaffning av maskiner och byggnader. Vissa möjligheter finns dock att differentiera stödet med hänsyn till näringslivets sammansättning inom olika delar av stödområdet. Den tillsatta lokaliseringsutredningen har att pröva bl. a. denna fråga. Med hänsyn härtill liksom till vad utskottet i det följande anför beträffande lokaliseringsstöd till rörelsekapital vill utskottet i det aktuella sammanhanget inskränka sig till att understryka angelägenheten av att möjligheten att överskrida den normalt maximala stödramen av $\frac{2}{3}$ av maskin- och byggnadsinvesteringarna tillvaratas i särskilda fall då så är motiverat. Ett förstärkt lokaliseringsstöd för särskilt tätorter i det norrländska inlandet bör härigenom kunna uppnås. Syftet med här förevarande motioner, såvitt nu är i fråga, bör enligt utskottets mening härmed vara tillgodosett.»

dels utskottets hemställan under 37. bort ha följande lydelse:

»37. beträffande ökat lokaliseringsstöd i vissa glesbygdsområden m. m. att riksdagen i anledning av motionerna I: 551 och II: 718, I: 464 och II: 579 samt I: 581 och II: 728,

de två förstnämnda såvitt nu är i fråga, ger Kungl. Maj:t till känna vad utskottet anfört,»

16) beträffande *lokaliseringsstödet*s geografiska avgränsning av herrar *Per Jacobsson* (fp), *Edström* (fp), fru *Elvy Olsson* (cp), herrar *Johan Olsson* (cp), *Eliasson* i Sundborn (cp), *Nihlfors* (fp), *Gustafsson* i Skellefteå (fp), *Källstad* (fp) och *Nilsson* i Tvärålund (cp) som anser att

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 21 som börjar med »Utskottet finner» och slutar med »dess arbete» bort ha följande lydelse:

»Utskottet räknar med ett fortsatt och sannolikt ökat behov av lokaliseringspolitiska insatser även utanför norra stödområdet. De ganska betydande insatser, som gjorts i orter utanför stödområdet, har varit punktin-satser. I motionsparet I: 553 och II: 717 framhålles att en aktiv lokaliseringspolitik bör tillämpas mera enhetligt i olika delar av landet där man har sysselsättningsbrist men dock goda möjligheter för förstärkning av näringslivet. Lokaliseringspolitiken bör alltså, om högsta effekt skall kunna uppnås, ha samma inriktning i alla bristområden som den som gäller för norra stödområdet. I sistnämnda motioner yrkas att den tillsatta lokaliseringsutredningen skall få i uppdrag att skyndsamt utarbeta förslag till sådana grunder för lokaliseringspolitiken att stöd enligt de för norra stödområdet gällande principerna kan utgå även i andra områden i landet, vilka har i stort sett samma sysselsättningsproblem och näringslivsförhållanden som norra stödområdet. Förslag i frågan skulle sedan föreläggas redan nästa års riksdag. Utskottet finner det väsentligt, att en sådan ordning snarast prövas så att erfarenheter kan vinnas för lokaliseringspolitikens utformning efter nuvarande försöksperiod och tillstyrker alltså förevarande motionsyrkande. Med det anförda anser sig utskottet ha beaktat även övriga yrkanden, som här är i fråga.»

dels utskottets hemställan under 38. bort ha följande lydelse:

»38. beträffande lokaliseringsstödets geografiska avgränsning att riksdagen med bifall till motionerna I: 553 och II: 717 samt i anledning av motionerna I: 568 och II: 736, I: 237 och II: 285, I: 336 och II: 409, I: 341 och II: 421, I: 571 och II: 726 samt I: 583 och II: 701, de fyra förstnämnda såvitt nu är i fråga, ger Kungl. Maj:t till känna vad utskottet anfört,»

17) beträffande *rörelsekapital* som stödunderlag av herrar *Per Jacobsson* (fp), *Edström* (fp), fru *Elvy Olsson* (cp), herrar *Johan Olsson* (cp), *Eliasson* i Sundborn (cp), *Nihlfors* (fp), *Gustafsson* i Skellefteå (fp), *Källstad* (fp) och *Nilsson* i Tvärålund (cp) som anser att

dels den del av utskottets yttrande på s. 22 som börjar med »Det i» och slutar med »till rörelsekapital» bort ha följande lydelse:

»Utskottet delar uppfattningen, att lokaliseringsstödet i områden med hög arbetslöshet och låg inkomstnivå bör utvidgas till att även kunna omfatta rörelsekapital. I motionerna I: 560 och II: 727 framföres som motiv för en sådan ändring bl. a., att stödet numera via kommerskollegium kan utgå till hemslöjd, hantverk och småindustri vad gäller rörelsekapital, medan samtidigt arbetsmarknadsstyrelsen kan ge stöd till investeringar, vilket kan leda till skilda beslut. Motionärerna framhåller vidare, att erfarenheterna givit vid handen, att ett lokaliseringsstöd, som begränsas till $\frac{2}{3}$ av investeringskapitalet, inte alltid är tillräckligt och i vissa fall inte rättvisande. Behovet av rörelsemedel kan nämligen variera starkt mellan olika typer av produktion. Den mest rationella lösningen är enligt sistnämnda motionärer att ändra kungörelsen om statligt lokaliseringsstöd därhän, att det nödvändiga rörelsekapitalet inkluderas i det s. k. stödunderlaget. Utskottet delar denna uppfattning och tillstyrker alltså motionerna I: 560 och II: 727 samt motionerna I: 551 och II: 718, såvitt nu är i fråga.»

dels utskottets hemställan under 39. bort ha följande lydelse:

»39. beträffande rörelsekapital med stödunderlag att riksdagen med bifall till motionerna I: 551 och II: 718 samt I: 560 och II: 727, de två förstnämnda såvitt nu är i fråga, ger Kungl. Maj:t till känna vad utskottet anfört,»

18) beträffande *lokaliseringsstöd till servicenäringar* av herrar *Per Jacobsson* (fp), *Edström* (fp), fru *Elvy Olsson* (cp), herrar *Johan Olsson* (cp), *Eliasson* i Sundborn (cp), *Nihlfors* (fp), *Gustafsson* i Skellefteå (fp), *Källstad* (fp) och *Nilsson* i Tvärålund (cp) som anser att

dels det stycke i utskottets yttrande som på s. 22 börjar med »Förslaget i» och på s. 23 slutar med »berört hänseende» bort ha följande lydelse:

»Förslaget i motionerna I: 551 och II: 718 innebär att lokaliseringsstödet inom speciellt sysselsättningssvaga glesbygdsområden bör kunna utgå även till servicenäringar, vilka bedöms som nödvändiga för upprätthållandet av en rimlig servicenivå. Denna fråga kan komma att övervägas inom den tillsatta lokaliseringsutredningen. Utskottet, som finner en förstärkning av lokaliseringpolitiken angelägen enligt förslaget i motionerna, anser dock, att beslut bör kunna fattas redan nu. Utskottet tillstyrker därför motionerna I: 551 och II: 718 i nu berört avseende.»

dels utskottets hemställan under 41. bort ha följande lydelse:

»41. beträffande lokaliseringsstöd till servicenäringar att riksdagen med bifall till motionerna I: 551 och II: 718, såvitt nu är i fråga, ger Kungl. Maj:t till känna vad utskottet anfört,»

19) beträffande *utredning om glesbygdsfrågorna* av herrar *Virgin* (h), *Kaijser* (h), *Per Jacobsson* (fp), *Edström* (fp), *Schött* (h), fru *Elvy Olsson*

(cp), herrar *Johan Olsson* (cp), *Eliasson* i Sundborn (cp), *Nihlfors* (fp), *Turesson* (h), *Gustafsson* i Skellefteå (fp), *Källstad* (fp), fröken *Ljungberg* (h) och herr *Nilsson* i Tvärålund (cp) som anser att

dels den del av utskottets yttrande som på s. 23 börjar med »I statsverkspropositionen» och på s. 24 slutar med »här behandlats» bort ha följande lydelse:

»I statsverkspropositionen redovisas vissa förslag från den inom Kungl. Maj:ts kansli tillsatta arbetsgruppen för glesbygdsfrågor och förordas att dessa förslag prövas försöksvis. Utskottet som godtar Kungl. Maj:ts förslag beträffande anslag för ändamålet under elfte huvudtiteln anser emellertid att en försöksverksamhet av så ringa omfattning knappast kan ge några värdefulla erfarenheter vid utformningen av särskilda åtgärder för glesbygderna. Det löfte statsmakterna gav hösten 1964 i samband med beslutet om lokaliseringpolitiken, innebärande särskilda åtgärder för att stödja den kommunala servicen och skapa arbetstillfällen i tätorterna i stödombådets inland, kräver för att infrias betydande insatser från statens sida.

Såsom framhållits i motionerna I: 551 och II: 718 är det en riksangelägenhet att näringsliv och service upprätthålles även i glesbygderna. De investeringar som där nedlagts i bostäder, skolor och andra byggnader, kommunikationer och sanitära anordningar m. m. bör så långt möjligt utnyttjas. Utskottet delar också motionärernas mening att det bör vara självklart att glesbygdsbefolkningen måste ges möjligheter till en levnadsstandard, som kan värderas som likvärdig med den de mera koncentrerade bebyggelserna ger. Häri måste ingå tillfredsställande möjligheter till kommersiell och samhällelig service. Glesbygderna måste ha härför tillräckligt livskraftiga serviceorter.

Utskottet finner anledning understryka vad i motionerna I: 551 och II: 718 sagts om att glesbygdsproblemen inte, såsom de framställts i statsverkspropositionen, är företeelser för endast en övergångstid. Man måste räkna med bestående glesbygdsbebyggelser och därmed den bestående uppgiften att garantera glesbygdsbefolkningen en tillfredsställande service.

Utvecklingen under den senaste tiden med den ökade arbetslösheten har förvärrat glesbygdernas problem. Denna situation nödvändiggör omedelbara och skyndsamma åtgärder. Åtskilligt av vad utskottet i det föregående förordat avser åtgärder av betydelse i detta syfte. I motionerna I: 551 och II: 718 har vidare diskuterats vissa åtgärder, som efter skyndsamt prövning skulle kunna vidtas efter beslut av redan nästa års riksdag. Motionärerna har pekat på möjligheterna av särskilda riskmedel, som skulle kunna underlätta etablering och utvidgning av företag i glesbygdernas tätorter, möjligheterna av särskilt gynnsamma avskrivningsregler, en utökad företagarutbildning, vidgade möjligheter till statliga och kommunala industribeställningar, ett särskilt stöd för naturvårdsuppgifter etc.

Som ytterligare exempel på omedelbara åtgärder kan nämnas ett prin-

cipbeslut av riksdagen att statligt servicestöd skall utgå för att glesbygdens tätorter särskilt i inlandet skall kunna fullgöra sin uppgift som serviceorter för den kringliggande glesbygden. En utfästelse från statens sida att satsa på dessa tätorter innebär att de kommer att bestå och ge en tillfredsställande service, även om fortsatt avfolkning försämrar de berörda kommunblockens egna resurser. Den osäkerhet om framtiden, som hittills torde ha utgjort ett väsentligt hinder för lokaliseringpolitiken i dessa områden, skulle därigenom skingras och möjligheterna att genom förstärkta lokaliseringpolitiska åtgärder åstadkomma ökad sysselsättning förbättras. Dessa frågor bör omedelbart prövas av den särskilda arbetsgruppen i Kungl. Maj:ts kansli och förslag föreläggas nästa års riksdag.

Samtidigt måste man inrikta sig på en mera långsiktig lösning av glesbygdernas problem. Förslag härom har lagts fram i de sistnämnda motionerna liksom också i motionerna I: 582 och II: 730. Såsom framgått av det föregående har den inom Kungl. Maj:ts kansli tillsatta arbetsgruppen för glesbygdfrågor behandlat vissa väsentliga problem vilket utskottet hälsar med tillfredsställelse. Då det här emellertid gäller frågor av största politiska betydelse bör en parlamentarisk utredning tillsättas. Yrkandet härom i motionerna I: 551 och II: 718 tillstyrker utskottet sålunda. Till grund för den parlamentariska utredningens prövning bör givetvis ligga det material, som framkommit genom undersökningar inom eller i nära anslutning till Kungl. Maj:ts kansli. Utskottet fäster stor vikt vid vidareutvecklingen av pågående forskning och utredningar om regionala problem, särskilt lokaliseringsförutsättningarna inom olika regioner, samt vid pågående försöksverksamhet på det regionala och kommunala planet.

Utskottet delar den i motionerna I: 551 och II: 718 framförda meningen att den primära strävan måste vara att förstärka näringslivet i glesbygdsområdena och därmed serviceunderlaget. Områdena bör genom eget näringsliv bli så ekonomiskt självbärande som möjligt. Såsom motionärerna framhållit bör det vara samhällsekonomiskt riktigt, att ett förstärkt lokaliseringsstöd lämnas även på längre sikt. Detta bör självfallet inriktas på glesbygdsområdenas tätorter. För det ekonomiska underlaget i stora delar av vårt lands glesbygder kan turistnäringen och fritidsbebyggelsen väntas få kraftigt ökad betydelse. Motionärerna påtalar vidare vikten av att den samhälleliga servicen utformas så att glesbygdsområdenas utveckling främjas. Utformningen av postservicen, telekommunikationerna, vägväsendet, de kollektiva trafikmedlen m. m. bör sålunda prövas av den parlamentariska utredningen med utgångspunkt i vad dessa frågor betyder för glesbygdernas utveckling. En viktig uppgift är också att bättre anpassa utbildningspolitiken efter glesbygdernas förhållanden.

Utskottet tillstyrker sålunda motionerna I: 551 och II: 718 i här berörda delar. Med det anförda anser sig utskottet ha beaktat jämväl syftet med motionerna I: 582 och II: 730.»

dels utskottets hemställan under 42. bort ha följande lydelse:

»42. beträffande utredning av glesbygdsfrågorna att riksdagen med bifall till motionerna I: 551 och II: 718 samt i anledning av motionerna I: 582 och II: 730, de två förstnämnda såvitt nu är i fråga, ger Kungl. Maj:t till känna vad utskottet anfört,»

20) beträffande ramar för lokaliseringsslån och lokaliseringsbidrag under den femåriga försöksperioden

a) av herrar *Per Jacobsson* (fp), *Edström* (fp), *Nihlfors* (fp), *Gustafsson* i Skellefteå (fp) och *Källstad* (fp) som anser att

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 23 som börjar med »De i» och slutar med »erforderligt stödutrymme» bort ha följande lydelse:

»Utskottet tillstyrker de i motionerna I: 580 och II: 711 framförda förslagen om vidgning av femårsramen för lokaliseringsslån med 150 milj. kronor utöver Kungl. Maj:ts förslag, d. v. s. till 900 milj. kronor. Den av Kungl. Maj:t föreslagna ramen kommer inte att räcka om man utgår ifrån att verksamhetens omfattning blir densamma under senare hälften av perioden som den varit under den första hälften. Ett bifall till motionerna I: 553 och II: 717 i denna del kan nu inte anses erforderligt.»

dels utskottets hemställan under 49. bort ha följande lydelse:

»49. att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och motionerna I: 553 och II: 717 samt med bifall till motionerna I: 580 och II: 711, de två förstnämnda motionerna såvitt avser ramen för stödet, beslutar att ramen för lokaliseringsslån under den femåriga försöksperioden vidgas till 900 000 000 kr.,»

b) av fru *Elvy Olsson* (cp), herrar *Johan Olsson* (cp), *Eliasson* i Sundborn (cp) och *Nilsson* i Tvärålund (cp) som anser att

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 23 som börjar med »De i» och slutar med »erforderligt stödutrymme» bort ha följande lydelse:

»I motionerna I: 553 och II: 717 samt I: 580 och II: 711 föreslås en vidgning av femårsramarna utöver Kungl. Maj:ts förslag om ökning med 100 milj. kronor till 1 miljard kronor. I det förstnämnda motionsparet framhålls, att utvecklingen visat, att ett sistnämnda belopp är otillräckligt för att den aktiva lokaliseringspolitikerna på ett tillfredsställande sätt skall kunna stimulera till ökad sysselsättning i de delar av landet, där svåra arbetslöshetsproblem uppstått. Strukturomdaningen ställer ökade krav på lokaliseringspolitikerna. Behovet av en aktiv lokaliseringspolitik har anmält sig i olika delar av landet även utanför norra stödområdet. Motionärerna framhåller vidare, att lokaliseringstödet bör förstärkas i de speciella glesbygds-

områdena. Ramen för lokaliseringsstödet under försöksperioden bör enligt motionerna I: 553 och II: 717 vidgas till 1 500 milj. kronor, varav 1 200 milj. kronor till lokaliseringslån och 300 milj. kronor till lokaliseringsbidrag. Utskottet tillstyrker detta motionsyrkande. Med det anförda har utskottet besvarat även motionerna I: 580 och II: 711.»

dels utskottets hemställan under 49. bort ha följande lydelse:

»49. att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och motionerna I: 580 och II: 711 samt med bifall till motionerna I: 553 och II: 717, de två sistnämnda motionerna såvitt avser ramen för stödet, beslutar att ramen för stödet skall vidgas till 1 500 milj. kr., varav 1 200 milj. kr. skall avse lokaliseringslån och 300 milj. kr. lokaliseringsbidrag.»

21) beträffande *medelsanvisning för tjänster inom yrkesvägledning och arbetsvård* av herrar *Per Jacobsson* (fp), *Edström* (fp), *Nihlfors* (fp), *Gustafsson* i Skellefteå (fp) och *Källstad* (fp) som anser att

dels det stycke i utskottets yttrande som på s. 19 börjar med »Förslag har» och på s. 20 slutar med »Kungl. Maj:ts förslag» bort ha följande lydelse:

»I motionerna I: 325 och II: 427 framläggs förslag om medel till ytterligare 30 tjänster för yrkesvägledning och arbetsvård utöver dem som Kungl. Maj:t föreslagit. Arbetsmarknadsstyrelsen hade för dessa ändamål samt för förmedlingsverksamheten begärt 320 nya tjänster medan Kungl. Maj:t endast begärt medel för 80. Ökningen av antalet hjälpsökande vid yrkesvägledningens expeditioner och vid arbetsvårdsexpeditionerna motiverar de nya tjänster som föreslås i motionen. Utskottet tillstyrker därför motionernas förslag i denna del.»

dels utskottets hemställan under 51. bort ha följande lydelse:

»51. att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och med bifall till motionerna I: 325 och II: 427, såvitt nu är i fråga, till *Arbetsförmedlingen: Avlöningar* för budgetåret 1968/69 på driftbudgeten under elfte huvudtiteln anvisar ett förslagsanslag av 92 050 000 kr.»

22) beträffande *medelsanvisning för konsulenter i glesbygdsfrågor* av fru *Elvy Olsson* (cp), herrar *Johan Olsson* (cp), *Eliasson* i Sundborn (cp) och *Nilsson* i Tvärålund (cp) som anser att

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 24 som börjar med »Utskottet har» och slutar med »arbetsmarknadsstyrelsens personalorganisation» bort ha följande lydelse:

»I motionerna I: 551 och II: 718 har upptagits förslag om att till arbetsmarknadsstyrelsen knyta två kvalificerade arbetsmarknadskonsulenter med uppgift att biträda företagen i glesbygdsområdena i frågor som gäller

beställning och avsättning av produkter. Dessa befattningshavares verksamhet skulle även kunna utgöra underlag för bedömning av statliga och kommunala industribeställningar. Motionärerna förordar, att ifrågavarande befattningar inrättas redan för nästkommande budgetår och föreslår att för ändamålet anvisas ett förslagsanslag av 150 000 kronor. Utskottet tillstyrker motionerna även i denna del.»

dels utskottets hemställan under 52. bort ha följande lydelse:

»52. att riksdagen med bifall till motionerna I: 551 och II: 718, såvitt nu är i fråga, till *Glesbygdskonsulenter* för budgetåret 1968/69 på driftbudgeten under elfte huvudtiteln anvisar ett förslagsanslag av 150 000 kr.»

23) beträffande *medelsanvisning för lokaliseringsbidrag och lokaliseringsslån* av fru *Elvy Olsson* (cp), herrar *Johan Olsson* (cp), *Eliasson* i Sundborn (cp) och *Nilsson* i Tvärålund (cp) som under förutsättning av bifall till reservationen 20 b anser att

dels det stycke i utskottets yttrande på s. 23 som börjar med »Med hänsyn» och slutar med »i fråga» bort ha följande lydelse:

»I motionerna I: 553 och II: 717 förordas även, att investeringsanslaget till lokaliseringsslån för nästkommande budgetår uppförs med 300 milj. kronor i stället för av Kungl. Maj:t föreslagna 200 milj. kronor. Utskottet tillstyrker motionsyrkandet. I övrigt godtar utskottet, såsom framgått av det anförda, Kungl. Maj:ts förslag om medelsanvisningar och om visst bemyndigande, med undantag för att anslaget till lokaliseringsbidrag bör uppföras som förslagsanslag. Även på sistnämnda punkt tillstyrker utskottet sålunda motionerna I: 553 och II: 717.»

dels utskottets hemställan under 53. bort ha följande lydelse:

»53. att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och med bifall till motionerna I: 553 och II: 717, såvitt nu är i fråga, för budgetåret 1968/69 anvisar

a) till *Lokaliseringsbidrag* på driftbudgeten under elfte huvudtiteln ett förslagsanslag av 10 000 000 kr.,

b) till *Lokaliseringsslån* på kapitalbudgeten under fonden för låneunderstöd ett investeringsanslag av 300 000 000 kr.»

24) av herr *Schött* (h)

25) av herr *Blomkvist* (s).